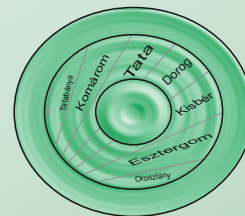

Tartalom:

Megyei kö(nyvtá)rkép.....	2
Gyereksarok.....	15
Honismeret, helyismeret.....	17
Monostori Imre kitüntetése.....	19
Egyesületi élet.....	20
Kistérségi hírek.....	23
IT-mazsolák.....	26
Tanfolyamok, pályázatok, friss információk...	28
Szalaghírek.....	30
Hírünk az országban.....	31

Szakmai konferencia a József Attila Megyei Könyvtárban

Negyvenedik éve gyűltek össze a megye könyvtárosai a Komárom-Esztergom megyei könyvtári hét alkalmából, hogy ismereteiket bővítsék, együttal népszerűsítsék is a könyvtárak szolgáltatásait, felhívják a figyelmet az olvasás fontosságára.

Az október 3-ai szakmai nap a *Könyvtár és gyermek – a XXI. századi kihívások a tudásközvetítésben* címmel zajlott.

Dr. Voit Pál könyvtárigazgató megemlékezett arról, hogy országosan először a mi megyénkben volt könyvtári hét 1972-ben a nemzetközi könyvév alkalmából. Szólt arról, hogy egy könyvtár életében is fontos az ilyen jó hagyományok ápolása, ugyanakkor az új célok kijelölése, a feladatok meghatározása jelenti a fejlődést. A Megyei Könyvtár stratégiájában kiemelt helyen szerepel a társadalmi felelősségvállalás, amely egyrészt az öko-gondolat, a fenntartható fejlődés népszerűsítésében, másrészt a jövő nemzedékének tudásformálásában, műveltségének fejlesztésében jelenik meg.

Simon Géza, a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnökhelyettese köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a könyvek, könyvtárak az egyetemes értékek hordozói.

A nap szakmai programja arról szólt, milyen szerepet tölt be a könyvtár az oktatás-nevelés területén. Az első előadó **Dózsa Monika**, a tatabányai **Herman Ottó Általános Iskola** igazgatóhelyettese volt, aki *A könyvtár szerepe a kompetenciafejlesztésre épülő oktatásban* címmel tartott előadást. Megfogalmazta e feladat alapját. A kompetencia összetett fogalom, köznapin módon megfogalmazva az arra való képesség, hogy az élet különböző szituációiban alkalmazni tudjuk tudásunkat, tapasztalatainkat, személyes adottságainkat. A fejlesztés során figyelembe kell venni a fejlődés szakaszait, az ismeretszerzés formáit, az alapkészségek fejlődésének jellemzőit. Nagyon fontosak a mérések – évekre lebontva dolgozzák ki a követelményeket. A cél az értő olvasás megtanítása, hiszen csak ez biztosíthatja az élethosszig tartó tanulás megvalósulását.

Ezt hangsúlyozta **Tóthné Dvihally Henriette**, a **Dózsa György Általános Iskola** pedagógusa is, aki a *Jó pap is holtig tanul* címmel tartott előadást. Az egész életen át tartó tanulás az iskolai előkészítéstől a nyugdíj utáni korig terjedően magában foglal minden formális, nem-formális és informális tanulást. Tehát az egész életen át tartó tanulás fogalmába minden olyan tanulási tevékenység beleértendő, amely tudás, készségek és képességek fejlesztése céljából történik, személyes, állampolgári, társadalmi és/vagy foglalkoztatási szempontból. A formális (szervezett ill./és diplomát adó) tanulás esetén is elengedhetetlen a könyvtárhasználat megtanítása. A nem formális tanulás intézményen kívül zajlik, klubokban, szakkörökben, egyéb művelődési intézményekben. Az informális tanulás a mindennapi élet

velejárója. Az új kihívásoknak akkor nem tudunk megfelelni, ha nem vagyunk képesek alkalmazkodni a változó világhoz, azaz nem tanultunk meg tanulni, önállóan ismereteket szerezni és/vagy erre igényünk sincs. A tanulás-tanítás formája is változik, megjelenik az ún. projekt – komplex témák feldolgozása, ami önálló tanulási tevékenységet biztosít, és a tanár szerepe segítő, tanácsadó. Nyilvánvalóan ezen a területen is nagy szerepe van a könyvtárnak.

Péterfi Rita, az **OSZK Könyvtári Intézetének** munkatársa *Az olvasás nemzetközi tapasztalatai* címmel tartott előadást. Megállapította, hogy a könyvtárak évtizedek óta nagyon sok formában segítettek az iskolai munkát, de a szakma külföldön erről alig szerez tudomást. Az ezredforduló idején Finnország volt a PISA felméréseken a listavezető. A módszerek tanulmányozása nyomán alig találtak különlegességeket, de az iskolák színvonala közel azonos lakóhelytől függetlenül; a szülőket motiválják a könyvek, újságok vásárlására; a külföldi filmeket (kivéve a kicsiknek szóló mesefilmeket) feliratozzák, ami az olvasás és az idegen nyelv tanulását egyaránt segíti. Odafigyelnek a szűrővizsgálatokra, a fejlesztő pedagógiára, de olyan – látszólag nem idetartozó tényre is, hogy minden gyerek kap meleg ebédet az iskolában. A németek a mese fontosságát hangsúlyozzák, a gyerekek is mesélnek önálló történeteket. Ez azért is fontos, mert nagyon sok a bevándorló, akiknek a német nyelv ismerete is nehézséget okoz. Japánban új elem a papírszínház, ahol néhány kép alapján mesélnek történeteket a gyerekek. Angliában a családi írásbeliség fejlesztését kívánják erősíteni, a könyvtárban írni-olvasni is tanítják a felnőtteket. Innen indult a *Könyv-start*, a könyvtáros együtt megy a védőnővel a babához. Az USA-ban a kisbabáknak egy-egy rokon, jó barát havonta vesz egy-egy könyvet, így „komoly könyvtára” lesz a gyermeknek. Törökországban kísérleti jelleggel kezdték a családokkal való foglalkozást („Ringató stb.”), és 19 év után mérték az eredményt. Nagyobb arányban jutottak el a gyerekek a diplomáig, egészségtudatosabbak, és a gyermekbűnözés is csökkent. Az elért eredmények azt mutatják, hogy a könyvtárakba fektetett pénz sokszorosán megtérül.

A százalábú” gyermekkönyvtáros: szakmáról, elhivatottságról, sokoldalúságról és a többi lábról címet adta előadásának **Kucska Szusza**, a **FSZEK Terézvárosi Gyermekkönyvtárának** vezetője, az **MKE Gyermekkönyvtáros Szekciójának** elnöke. Figyelemre méltóan fogalmazta meg a jó gyermekkönyvtáros tulajdonságait, aki nyitott, mosolygós, van humora, védi a gyerekeket, folyamatosan továbbképzzi magát, tájékozott, ugyanakkor játékos, szépen beszél. Mellette rendszeresen pályázatokat ír, és részt vesz a helyi közösség életében, kapcsolata van az oktatási intézményekkel, civil közösségekkel. (A felnőtteket szolgáló könyvtárosnak sem árt, ha hasonló tulajdonságokkal bír.) Összefoglalta a gyermekkönyvtári foglalkozástípusokat a bábozástól a baba-mama klubokig.

Érdekességgéppen megemlítette, hogy az első könyvtárhasználati foglalkozást Bostonban tartották 1901-ben, közös felolvasások (100 órás volt a leghosszabb) pedig már az 1920-as években is voltak Angliában.

Szünet után a megyében dolgozó gyermekkönyvtárosok számoltak be saját gyakorlatukról.

Erősné Suller Ildikó, a Megyei Könyvtár gyermekrészlegének vezetője a TÁMOP projekt segítségével megvalósult programokat ismertette. Gyakorlatilag minden korosztálynak szerveztek programokat. A városban és a kistérségben született gyermekek a védőnői hálózat közreműködésével ún. babacsomagot kapnak (verseskönyv, tanulmány a gyerekek olvasóvá neveléséhez, mérőcenti, amely egyúttal a gyermek életkorának megfelelő könyveket ajánl, egyedi kiadású verseskötet magyar költők verseiből, és különböző kiadói ajándékok – kifestők, gyermeklapok). Van „gyermeksimogató”, hagyományőrző, meseolvasó, kézműves foglalkozás a hagyományos könyvtárbemutató, könyvtári óra mellett. Sikerült hozzájutni a pályázat segítségével a japán papírszínházhoz. Továbbra is van program a sajátos nevelési igényű gyermekek számára.

Goldschmidt Éva, a tatai **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** gyermekkönyvtárosa a sok tatai programból egy érdekes kísérletet emelt ki. A gyerekek foglalkozásokon illusztrációkat készítettek, meséket írtak, amelyeket bábelőadásokon eljátszottak, és ebből lett a *Mindenki Mesekönyve* c. CD. *A családi olvasás éve* alkalmából szervezett programsorozat címe a *SKICC(ELEK)*. Emellett bemutatta a városi

könyvtárra tervezett könyvtárhasználati szoftvert és játékprogramot.

Mikolasek Zsófia, a komáromi **Jókai Mór Városi Könyvtár** gyermekkönyvtárosa az ott folyó drámajátékok bemutatása mellett ismertette a révkomáromi gyermekkönyvtárral tartott kapcsolatot. A közös vetélkedők „trükkje”, hogy a két város nem egymás ellen játszik, hogy vegyes csoportokban adhatnak számot tudásukról. Közösen szervezik az *Andersen éjszakát* is, amikor a gyerekek a könyvtárban töltik az estét és ott is alszanak.

Gurinné Pintér Gabriella, a dorogi **Arany János Városi Könyvtár** gyermekkönyvtárosa, igazgatóhelyettes a számos foglalkozás mellett a *Pöttöm Klub* munkáját emelte ki, amelynek létrehozását az anyukák is igényelték. Egészségügyi, gyermeknevelési előadások, ringató, sőt, „szöszmötölő”, manuális foglalkozások is szerepelnek a programban. A klub működésének eredményeként kimutathatóan nőtt az olvasók, látogatók száma.

Örömmel állapíthattuk meg, hogy Magyarországon is megjelennek a külföldön megvalósított programok, ahogy erre Kucska Zsuzsa is rámutatott előadásában –, és a megyében is rendkívül színes, változatos a könyvtári munka. A könyvtári hét nyitásként szervezett megyei továbbképzés aktualitását a résztvevők száma is jelezte. Fontosságát nem kell hangsúlyozni: az elkövetkező nemzedék oktatása-nevelése, alkalmazkodó képességük kialakítása, a jövőnk is múlik a kompetenciaalapú oktatás eredményességén, amelyben kiemelt szerepük van a könyvtáraknak és a könyvtárosoknak.

Takács Anna (JAMK Tatabánya)

Ismét Könyves vasárnap!

A 40. megyei könyvtári hét zárónapján, október 9-én rendezte meg a **József Attila Megyei Könyvtár** nagyszabású kulturális programját, a *Könyves vasárnapot*. Az egész napos rendezvényen minden korosztály megtalálta az érdeklődésének megfelelő programot.

Már kora reggel gyülekeztek az olvasók a könyvtár előtt, a nyitásra várva. Ezen a napon –mint minden évben - lehetőségük nyílt fél évre térítésmentesen beiratkozni, vagy éppen késedelmi díjuk elengedését kérni. Hogy hasznosan töltsék a sorban állás hosszú perceit, egy könyvtárhasználattal kapcsolatos rejtvényt is kitölthettek. A helyes megfejtők között könyvnyereményeket sorsolt ki könyvtárunk.

9.30-tól a **Módszertani Bölcsőde** szakgondozónői, **Tóth Miklósné**, Ági néni és **Lakatos Teri** néni meséltek a kicsiknek az alkalmilag kialakított babaolvasó-sarokban. Még jó, hogy a gyerekek elhozták magukkal apát és anyát a könyvtárba! Elkelt ugyanis a segítség, hogy a mesebeli óriási répát apóka és anyóka, no meg a többi szereplő ki tudja húzni a földből.

Csak a székeket kellett 90 fokban elfordítani ahhoz, hogy a mesekedvelő közönség máris egy újabb történetbe csöppenjen. 10.00 órától a **Rumli Bábcsoport** adta elő a *Frakke, a macskák réme* című mesét.

A sok üldögélés után jólesett egy kis moldvai táncot eljáráni a **Cserszömörce együttes**tel. A zenekar tagjai, mint rendszeres olvasóink, már ismertek voltak „házon belül”, most viszont minket is elkápráztattak hangszeres előadói- és énektudásukkal, valamint táncbemutatójukkal. Csakhamar közösen ropt a táncot könyvtáros, olvasó, a Megyei Könyvtár ÖKO-esztíjeinek rendszeres előadója, kicsi és

ugyanis fáradságot nem kímélve igyekezett teljesíteni az arcfestésre váró gyerekek kívánságait.

Uzsonnaidőben került sor **Barnáné Susa Éva**, dietetikus előadására. A *Nem csak a hústeleke a világ* című prezentáció nem a vegetáriánus életmód mellett kampányolt, hanem Szenes Iván népszerű dalszövegét újrakomponálva utalt témájára: táplálkozási tanácsokkal szolgált az idősebb generáció számára. Persze nem csak a szépkorúak meríthettek az előadásból. Megtudhattuk, hogy tudatos vásárlóként mire kell figyelniünk az élelmiszerek címkéit böngészve, miért fontos a rendszeres folyadékbevitel, milyen arányban kellene fogyasztanunk szénhidrátokat, fehérjéket, zsírt és ásványi anyagokat. Az előadás végén azzal a jóleső érzéssel állhattunk fel a helyünkről, hogy mindent szabad enni, csak mértékkel.

Végül, a nap fergeteges zárásaként a **Zsebszün zenekar** muzsikájára doboltunk az ütemet. Megzenésített versek, fülbemászó dallamok kísérték haza a legkitartóbb olvasókat, akik egészen öt óráig velünk együtt ünnepezték könyvtárunkat.

Zárás után persze még volt dolguk a munkatársaknak: az olvasótér visszarendezése eredeti állapotába, a könyvek visszaszorolása, a hangosító berendezés elpakolása, festék- és ragasztópöttyök eltávolítása, a folyóiratolvasó-terem előkészítése a másnapi ODR-konferenciára. Elfáradtak? Biztosan! Idén, csak vendégként vettem részt a Könyves vasárnapon. Láttam, ahogy a kollégáim sűrűnek-forognak, pakolnak, rendezkednek, mégis az arcukon öröm volt: mert tartalmas programokat szervezhettek, mert sok érdeklődőt vonzottak a könyvtár rendezvényei, mert mosolygó arcú családok voltak a vendégeik, mert töltekezhettek azzal a felemelő érzéssel, hogy idén is sikerült egész napra szóló örömet nyújtani másoknak.

nagy a szép moldvai dallamokra.

Ebéd után már nem a lábak, hanem az ügyes kezek megmozgatása következett. **Erősné Suller Ildikó**, a Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtárának vezetője, és vendége, **Horváth Viktória** őszi falikepek, hűtőmágnesek és álarok készítését mutatta meg a *Családi szöszmötölő* résztvevőinek.

Miközben telt-múlt az idő, egyre több macska, Pókember, tigris, pillangó, kutya és medve lepte el a könyvtárat. **Nagyné Boldog Katalin**

A Könyves vasárnap számokban kifejezhető eredményességét az alábbi adatok tükrözik:

Ezen a napon az összes kölcsönzés száma 1 001 darab dokumentum volt, a hosszabbítással együtt pedig 1 447 dokumentumot kölcsönöztek olvasóink. 579 dokumentumot vettünk vissza, így az összes tranzakció száma 2 026. 96 új beiratkozónk volt, és a 433 tagság-érvényesítéssel együtt összesen 529 fő újította meg olvasójegyét, vagy lett újonnan tagja könyvtárunknak. Összesen 2 255 fő látogatott a József Attila Megyei Könyvtárba. Az adatokat összegyűjtötte és rendszerezte a **Nyilvántartó és Feldolgozó Csoport** vezetője, **Kantó Erika**.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Az Országos Dokumentumellátási Rendszerben megvalósult fejlesztések a TÁMOP kapcsán: XI. ODR konferencia Tatabányán

2011. október 10-én tizenegyedik alkalommal adott helyet a **József Attila Megyei Könyvtár** az ODR konferenciának, *Az Országos Dokumentumellátási Rendszerben megvalósult fejlesztések a TÁMOP kapcsán* címmel. Ebben az évben is, mint minden alkalommal, szép számmal érkeztek a kollégák az ország minden tájáról. A konferencia fő témája a MOKKA–ODR katalógusok TÁMOP pályázat keretében megvalósuló fejlesztése, amelyet már sok éve vártunk.

Dr. Voit Pál igazgató köszöntője után, a konferencia nyitó előadásában **Bánkeszi Katalin**, az **Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetének** megbízott igazgatója a MOKKA közös katalógus fejlesztéséről számolt be. A TÁMOP pályázat keretében lehetőség nyílt arra, hogy a MOKKA-nak és az ODR-nek egy közös katalógusa legyen, és egyetlen rendszerben lehessen keresni a könyvtárak állományából részben az olvasóknak, részben pedig a szolgáltató könyvtáraknak. A fejlesztés során sok nehézség adódott, amelyekre nem lehetett előre felkészülni. Az egyik a pályázatok megcsúszása volt, amely miatt a megvalósítás későn kezdődhetett el. A határidő módosításával sikerült időt nyerni, de sajnos nem elegendőt ahhoz, hogy a konferencia napján bemutathatók legyenek a terveknek megfelelő módon működő, kész katalógusok. Elmondható, hogy a fejlesztésben mindezek ellenére szép eredményeket értek el: az év végéig egy önállóan működő, komplett rendszer készül majd el, és remélhetőleg minden könyvtár adatait sikerül betölteni az adatbázisba.

Az új MOKKA katalógus egyik újdonsága, hogy példányrekordokat is kezel. 2011. szeptember 30-ig közel 4 millió bibliográfiai rekord került be a MOKKA-ba, és ez a szám folyamatosan emelkedik, sőt lényegesen nagyobb, mint amivel pályázat kezdetén indultak. A feldolgozott rekordok száma szintén magasabb (több mint 6 millió), mert a duplumszűrés során kiesnek rekordok, illetve hozzáíródnak a benn lévőkhöz. A példányrekordok száma is nagyon magas, és közel sem teljes, mert sok könyvtártól még csak most érkeznek az adatok.

A MOKKA–ODR egyesítés és a TÁMOP pályázat miatt is bővült a könyvtárak köre. A TÁMOP pályázat kötelező eleme a közös katalógushoz való csatlakozás, illetve olyan rekordok elkészítése, hogy ez a kapcsolat most vagy a későbbiek folyamán létrejöhessen. Ennek köszönhetően számítottak a tagok számának növekedésére, de ilyen jelentős mértékű jelentkezésre nem. Ez persze nagyon pozitív, ugyanakkor minél nagyobb a partnerkönyvtárak száma, annál több probléma fordulhat elő. Sok helyen ugyan szabványosan, de saját házi szabályzat szerint hozzák létre a rekordokat, ezért szinte minden könyvtárra konverziós programokat kellett készíteni, illetve kisebb átalakításokat végezni a rekordokon. Ellenőrző programokat fejlesztettek, hogy minden fajta hibát felfedezzenek most, és a későbbiekben is. A betöltés folyamatos, van, akinek már mennek be a rekordjai, van, aki ellenőrzés alatt áll (tesztrekordokat ellenőriznek), és van olyan, akinek még csak ezután kezdik az adatait betölteni. A TÁMOP pályázat sajátos rendje miatt a kisebb könyvtárak rekordjainak betöltése hamarabb kezdődhet el, emiatt az ODR tagkönyvtárakat sajnos nem tudják előrevenni. Az év végére azonban minden könyvtár rekordjait be tudják tölteni.

A MOKKA betöltő rendszere is megváltozott. Többféle feltöltési mód választható, ennek ellenére több könyvtár az online mentést, illetve a feltöltést választja. A példányadatokat is be kell olvasni, hiszen attól lesz közös a katalógus, hogy példányszinten tudja kezelni az információkat. Nem két adatbázisba folyik a betöltés, hanem egybe, de ez az egy adatbázis képes mindkét szolgáltatási felületet (közös katalógust és az ODR szélesebb körű funkcióit) kiszolgálni.

A folyóiratrekordok fogadása érdekében betöltötték a *Nemzeti Periodika Adatbázist* a MOKKA-ba. Jövő év tavaszán, vagy legalábbis az év során a MOKKA online felületén lehet majd bejelenteni az állományadatokat. Azt szeretnék elérni, hogy a folyóiratrekordok abszolút egységek legyenek, ezért kimondták, hogy az OSZK rekordjai (NPA rekordok) legyenek a megfelelő folyóiratrekordok.

Az online feltöltők jelenleg elsősorban a nagyobb szolgáltatók (OSZK, OPKM, FSZEK stb.), akik az e-Corvina és a Hunteka rendszert használják, hiszen ez a két csapat fejleszt a MOKKA-t és az ODR-t. Ugyanakkor az összes hazai IKR bekerül majd a rendszerbe. A TÁMOP pályázat keretében sok konzultáció, egyeztetés történt a fejlesztői csoportokkal annak érdekében, hogy segíthessék a könyvtárakat a MOKKA-hoz való csatlakozásban.

Eddig nem volt információ a feltöltésről, most viszont e-mailben részletesen leírják, hogy hány rekordot küldtek fel, mennyi ment be a rendszerbe, mennyi esett ki, illetve a hibákat is jelzik majd, hogy kijavíthatók legyenek.

A teljes technológia megváltozott, a felületen nem feltétlenül látható, viszont érezhető a gyorsabb működés. A rekordellenőrzés és a duplumszűrés is módosult, hogy eredményesebb legyen. Újdonság, hogy törölhetők a lelőhelyek, a leírások azonban benn maradhatnak, hiszen a későbbiek folyamán lehet hozzájuk más lelőhelyet csatolni.

Két portál készült el: egy közös katalógus portál, valamint egy információs portál (pl. csatlakozási információk, Mokka Egyesület információs oldala). A katalógusban egyszerű, összetett és CCL-keresésre, valamint böngészésre is van lehetőség, címkefelhő is segíti majd a munkát. Összetett keresés többféle szempont alapján történhet, további mezővel is kiegészíthető. A találatokat szűkíthetjük pl. dokumentumtípus szerint, hiszen a MOKKA már nem csak könyveket, hanem egyéb más dokumentumtípusokat is be tud fogadni. A keresésnél, ha elkezdjük beírni a keresett szót, a rendszer felajánlja a lehetőségeket (autocomplete funkció); a faceták segítségével további szűkítést végezhetünk el; az előző kereséseket visszatölthetjük, majd a későbbiekben el is menthetjük; látjuk majd a lelőhelyeket, az ODR portálon egészen a példányrekordokig lemehetünk. A navigáció is összetettebb, lépegethetünk a találatokon, többféle megjelenítési formát is választhatunk, sokféle formátumban letölthetünk és továbbíthatunk rekordokat, akár e-mailben.

A cél: egy széleskörű tartalommal rendelkező katalógus létrehozása, amely az egységesítés felé tereli az adatbázisokat. Ennek előfeltétele, hogy a MOKKA-t a rekordok letöltésére is használjuk, így a katalogizáló munkánkat is megkönnyíthetjük.

A MOKKA szabadon használható, viszont vannak olyan személyre szabott funkciók, amelyekhez be kell lépni. Új Web 2.0-as funkciók: kedvencek, rekordokhoz fűzhető megjegyzések, címkézés, megosztás közösségi oldalakkal, átlépés Google Books-ba. Fontos újdonság a Wikipédia rendszerű információs oldal, amely a wiki.mokka.hu címen

érhető el, és ahol a közös katalógushoz csatlakozás szükséges információi karbantarthatók.

A konferencia második előadásában **Dr. Koltay Klárától**, a **Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár** főigazgató-helyettesétől az új ODR rendszerről és használatáról tudhattunk meg fontos információkat.

A régi ODR rendszerben volt egy bibliográfiai adatbázis lelőhelykódokkal, volt egy ODR könyvtáradatbázis, ahonnan megtudhattuk a könyvtárak elérhetőségeit, kölcsönzési politikájukat, kéréseket adhattunk fel, és ezekből statisztikát készíthettünk. Ezzel szemben az új ODR-ben a MOKKA adatbázissal dolgozhatunk majd, amit egy példánytár egészít ki, a *Nemzeti Periodika Adatbázis* információival kibővíve. Megmarad a korábbi ODR könyvtáradatbázis, de jelentősen megváltozik, hiszen a könyvtárak nyilvántartása négy szintűvé válik: könyvtárakról, szolgáltatási helyekről, gyűjteményekről és lelőhelyekről beszélhetünk majd. Kibővül az adatgyűjtésekről szóló információkkal, a kéresekövetéssel a szimpla kéresekkel szemben, ami lehetővé teszi majd, hogy a teljes tranzakciókról statisztikát készíthessünk.

Az előadás folytatásában néhány dián keresztül ismerkedhettünk meg a példánykezeléssel, az NPA-ról szóló fontosabb tudnivalókkal, a könyvtáradatbázissal és a kéresekkel. A MOKKA adatbázis bibliográfiai információi részletesebb példányinformációkkal egészülnek majd ki. Egy MOKKA keresés találati halmazából kiválasztott rekordnál az egyes példányokról szóló információkat a *szolgáltató könyvtárak* felirat alatt láthatjuk. Így megtudhatjuk a lelőhelyet, ezen belül a könyvtárközi szolgáltatási helyet, a példányhoz kötődő szolgáltatásokat, ezek árait, és mindezek megnézése után indíthatjuk a könyvtárközi kérést. A jelenlegi adatbázisban már sok példányinformáció található. Ezeket két típusba sorolhatjuk: valószínűsíthető példányok (ezekből sok van az adatbázisban) és tényleges példányok.

A valószínűsíthető példányokról, ha megfelelő információkat rendeltek hozzá, akkor meg tudjuk mondani, hogy milyen gyűjteményhez tartozik a könyvtáron belül, a szolgáltatási pontot is megtudhatjuk, ahonnan kérhetjük a könyvtárközi kérést, esetleg láthatók a szolgáltatási pont árai és az, hogy elindítható-e a példányra kérés vagy sem. Mivel ezek az információk egy lelőhelykódból és egyéb járulékos adatokból állnak, nem tekinthetők teljes egészében pontosnak, de azért valamennyire segíthetnek a munkánkban.

A tényleges példányok ezzel szemben bibliográfiai rekordokkal felküldöttek. Ezek esetében helyrajzi számokat remélnek a fejlesztők, ami nagy segítség lesz a könyvtárközi kérések kiszolgálásában, és a példányra jellemző szolgáltatási adatokat is megtudhatunk általuk. A valószínűsíthető példányok tényleges példányokra cserélése folyamatos. Az NPA-ból is bekerültek a bibliográfiai leírások a MOKKA-ODR adatbázisba, lelőhelyekkel és összevont állományadatokkal, így kérés előtt ellenőrizhető, hogy egy adott évfolyam mely számaival számolhatunk. Az NPA bővítése majd egy üres web-es űrlapon lehetséges, a korábbi adatok kiegészítésére is ez szolgál majd. Az NPA-ban még nem található folyóiratról továbbra is az NPA készíti el a bibliográfiai rekordot, és majd ehhez lehet a példányadatokat csatolni.

A könyvtáradatbázisban továbbra is a szabványos OSZK kódokat találjuk, a könyvtárak saját maguk tartják karban adataikat. Feladata

összetettebbé válik: tájékoztató adatokat közöl (pl. címadatok), a MOKKA-ODR keresőben megjelenő lelőhelyeket feloldja, könyvtárhoz rendeli, szolgáltatási információkat ad, a könyvtárközi tranzakciókat vezérli, a feltöltési információkat kezeli. A korábbi ODR adatbázis konverziója már megtörtént, de az adatokat egyeztetni kell az új rendszer használatára.

Az új ODR rendszer keresőfelületének bal oldalán látható a könyvtár, az alatta lévő szolgáltatási pont, a gyűjtemény és lelőhelykód, ez a négy szint a legegyszerűbb struktúrával rendelkező könyvtáraknál is megvan. A könyvtárak szintjén az adatokat nagyon pontosan meg kell adni (név, típus, elérhetőség, gyűjtőkör stb.). Az alatta lévő szint a szolgáltatási pont, ahol szintén fontos a név, valamint itt adhatjuk meg, hogy üres űrlapos kérést fogadunk-e, milyen módon fogadjuk a postaköltségeket, számlázási információkat és elérhetőséget. A gyűjtemények szintjén ismét fontos a név, és itt adható meg, hogy aktív-e a gyűjtemény, milyen szolgáltatásokat nyújt, milyen lelőhelyek csoportosíthatók a gyűjteményünk alá.

A katalógusinformációkat kizárólag a MOKKA-ODR rendszeradminisztrátorok kezelhetik majd.

A könyvtáros az új MOKKA-ODR rendszerben egy vagy több szolgáltatási pont nevében is eljárhat. A kérésekhez különböző státuszok rendelhetők, amelyeket a kérés és a szolgáltató könyvtár is lát, és a státuszváltozásokhoz üzenet is rendelhető. A kérésekhez költségek csatolhatók, számlák állíthatók össze, melyek nyomtathatók is. Az olvasói adatbázisba belépett olvasók is indíthatnak kérést abba a könyvtárba, ahova be vannak iratkozva, ám ez nem egy igazi könyvtárközi kérés, hanem a saját könyvtárba fut be, és onnan a könyvtáros indíthatja el a kérést. Miután a könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozó kollégák belépnek az adatbázisba, láthatják, hogy mely szolgáltatási pontokat kezelhetnek, és kiválasztják, hogy melyikkel dolgoznak. Belépés után a kérések között keresést lehet lefolytatni, ebben az ablakban adhatnak fel üres űrlapos kérést, illetve válthatnak a szolgáltatási pontok között. A szolgáltatási pontok kezdőlapján az aktuális kérések (kapott és küldött) listája látható státusz és könyvtárak szerinti bontásban. A szolgáltatási pont kiválasztása után egy rövid kéréslista jelenik meg, ahol a könyvtáros a következő státuszba léptetheti a kéréseket. A kéréseket részletesen meg lehet jeleníteni, és üzenet fűzhető hozzá. A kéresekkel ugyanúgy történik, mint eddig. Keresünk a MOKKA adatbázisban, megjelenítjük a tulajdonos könyvtárakat, majd megkeressük a megfelelő példányt, végül az ODR kérés feladás gombra kattintva indítjuk el a kérést. Ezt követően megjelennek a dokumentum adatai, a szolgáltató könyvtár és a kérés könyvtár adatai, valamint itt egészíthető ki további információkkal a kérés (pl. olvasó adatai).

A közeljövőben a könyvtárközi listán **Dávid Boglárka** felhívását követően minden könyvtárnak el kell végezni saját adatainak javítását, pontosítását. Közben folyamatos a bibliográfiai és a példányadatokat feltöltés a MOKKA-ba. Hamarosan - néhány könyvtár segítségével - megkezdődik majd az adatbázis éles tesztelése, valódi kérésekkel. Betanítási sorozat elindítását is tervezik közösen a MOKKA-val, ahol a katalógizálók, példányfeltöltők és a könyvtárközi kölcsönző kollégák számára részletesen bemutatnák a rendszert. Az ODR is a jövő év elejére tűzi ki a teljes átállást az új rendszer használatára.

A konferencia harmadik előadásában **Czoboly Miklós**, az **eCorvina Informatikai Szolgáltató Kft.** ügyvezető igazgatója a MOKKA-ODR

katalógusok jelenlegi fejlesztéséről, és továbbfejlesztésük lehetséges irányairól számolt be.

Magyarországon a MOKKA–ODR fejlesztéséhez hasonló, rendkívül összetett és nagy horderejű projekt még nem valósult meg. Két megbízó cég (OSZK, DEENK) három projektjét kellett összehangoltan elvégezni. Ráadásul a több mint 25-tagú fejlesztő csapat négy városban dolgozott. A projekt több rendszer továbbfejlesztése, átépítése, összekapcsolása: a MOKKA rendszert továbbfejlesztették; az ODR-t és a Könyvtárnyilvántartót újraírták; teljesen új általános tezauruszkezelő szoftver készült a Köztaurusz kezelésére, és a fejlesztés érintette még az NPA-t is. Nehézséget jelentett a két megrendelő és a fejlesztői konzorcium együttműködése, valamint a projekt három különböző intézményének infrastrukturális összehangolása. Mindezek mellett rendkívül rövid idő, nyolc hónap állt rendelkezésre a megvalósításhoz.

A létrejött rendszerek jól kezelhetők és továbbfejleszthető architektúrával készültek el. Az integrált adatkezelés segítségével a MOKKA–ODR katalógusok régóta várt egyesítése is megtörtént. A rendszer olyan korszerű technológiai alapot kapott, hogy a következő 5-10 évben fejleszthető lesz. Megoldódott a rendszer konfigurálhatósága, így a változások, bővítések fejlesztőket nem igényelnek majd. Sok új kapcsolódási felülettel látták el, ami segíti, hogy különböző könyvtárak, IKR-ek csatlakozhassanak a rendszerhez, valamint az üzemeltetési és adatbiztonság is lényegesen javult. Az architektúrát két részre bontották (bár a rendszer egy integrált egység) a két, alapvetően különböző ügyfélkör miatt. Az egyik rész a könyvtárakkal tartja a kapcsolatot, tehát a bibliográfiai adatbázis résznél a relációs adatbázist tartották meg (Corvina alapon és Oracle relációs adatbázisra épülő), emellé egy Lucene alapú Solr adatbázist készítettek, amely folyamatosan frissül. Ez az adatbázis a szolgáltató felületet látja el adatokkal, és ezt a feladatot nagy hatékonysággal szolgálja ki. Az adatbázis egységes, a rekordbevitel egyszer történik, a szolgáltatás gyorsaságát belső redundanciával oldották meg. Az üzemeltetést tekintve a rendszer három különböző szerveren működik: az OSZK-ban és a DEENK-ben éles rendszer működik, folyamatos tükrözéssel. A Szegedi Egyetemen is megtalálható az adatbázis, ahol elsősorban a fejlesztési és tesztelési munkák zajlanak.

A projekt informatikai összetettsége mellett, szervezési és vezetési szempontból is problémás volt a fejlesztői csapat nagysága, eltérő tudása miatt. Nehézséget jelentett az is, hogy két cég végezte a fejlesztést. A projekt vezetését **Kenyeres Péter**, projektvezető és **Szabó Mihály** a **Monguz Kft.**-től, mint szakmai vezető végezte. Természetesen, amikor ténylegesen beindul a rendszer használata, akkor derülnek ki problémák, merülnek fel újabb kérések, ezeket meg kell oldani, hogy a rendszer tényleg jól kezelhetővé váljon.

A MOKKA–ODR továbbfejlesztésekor az olvasóknak szánt legalapvetőbb fejlesztés a digitális könyvtárközi szolgáltatás kialakítása, bevezetése (jogi feltételek tisztázása még hátravan). Fontos még, hogy minél több, olvasók által létrehozott, felvitt tartalom jelenjen meg a rendszerben, mert így számukra is hasznossá válhat az adatbázis. PR célokat szolgálhat a rendszer alkalmassá tétele új technikai eszközök (pl. okostelefon, iPhone) használatára. Társintézmények (pl. antikvárium, kiadó, könyvesbolt) integrálása is segítheti a rendszer népszerűsítését. A könyvtárosi szolgáltatások esetében a MOKKA-ODR mint központi rendszer segítheti a költséghatékonyságot, javíthatja a minőséget, és csökkentheti az esélyegyenlőtlenséget is. A kiadások mérséklése és a

feldolgozási minőség javítása megvalósulhat a valódi közös katalogizálással, azaz a katalogizálás valóban egyszeri elvégzésével, az esetleges későbbi változások szinkronizálásával. Végül az ODR az esélyegyenlőséget is támogathatná, hiszen infrastruktúrát biztosíthatna azoknak a könyvtáraknak, akiknek a digitális könyvtárközi szolgáltatás nem adatik meg.

A konferencia záró előadásában hagyományainkhoz híven egy ODR tagkönyvtár mutatkozott be. **Kertész Ildikó** a **Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont**ba kalauzolta el a hallgatóságot, illetve összefoglalta a könyvtárközi szolgáltatásokra vonatkozó fontos információkat.

Könyvtárközi szolgáltatás kizárólag a 2. emeleten a Központi Egyetemi Könyvtár tevékenységeként, egy helyütt van az intézményben. Nemcsak a három könyvtárnak, hanem a Könyvtárbusznak a kéréseit is végzik. A könyvtárközi szolgáltatást két fő végzi. A kérést ODR kérlapon, hagyományos kérlapon és e-mailben fogadják, telefonon és faxon nem tudnak kéréseket fogadni. Mind a négy emeletről, valamint a Szepessy utcai dokumentumokból is szolgálnak, de innen három-öt napba telik a könyvek behozatala.

Hétfőn, szerdán és pénteken postázzák a könyvtárközi kéréseket, ezért sajnos elsőbbségre nincs lehetőség. A kölcsönzési határidő egy hónap, hosszabbítani nem tudnak. 27 000 beiratkozott olvasójuk van, saját olvasóikat is alig tudják kiszolgálni, ezért könyvtárközi kölcsönzésben nem vehetnek fel előjegyzést. Könyvtárbuszból csak a hálózat kérhet.

Az olvasók a könyvtárközi kérést a Tudásközponton belül minden szinten a kölcsönzőpultoknál, valamint a Tudásközpont honlapján található kérlapon igényelhetik. Nem átalánydíjat kérnek a postaköltség rendezésére, hanem a csomagoláson található összeget téríti meg az olvasó.

Beérkezési sorrendben teljesítik a kéréseket, egyedül az OSZK nemzetközi kölcsönzési kéréseit veszik előre. Ha ugyanarra a szabad példányra több kérés érkezik egy adott napon, akkor a legkisebb könyvtárak élveznek előnyt.

A közös ebéd elfogyasztását követő néhány hozzászólás és kérdés megvitatása után **Dávid Boglárka**, a **Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Olvasószolgálati Osztályának** osztályvezető-helyettese jóvoltából bepillantást kaphattunk az új ODR rendszer használatába, aminek köszönhetően még inkább fellelkesülve várjuk a tesztelést és a jövő évi éles használatot.

Pap Zsuzsanna (JAMK Tatabánya)

Friss hírek az ODR-ről

A **NEFMI Közgyűjteményi Főosztályának** tájékoztatása szerint az adminisztratív akadályok elhárultak az ODR-szerződések megkötése előtt, miniszter úr engedélyezte az idei kifizetést. Ennek értelmében november első hetében az ODR támogatásban részesülő önkormányzati intézmények aláírásra megkapják a szerződéseket. Annak érdekében, hogy a támogatás folyósítása mihamarabb megtörténjék, az aláírt szerződéseket postafordultával juttassák vissza a minisztériumba, így a kiutalásokra november végén sor kerülhet.

Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés – Dr. Pohl Tibor előadása

2011. október 3-án „Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés” címmel tartott előadást a téma avatott szakértője **Dr. Pohl Tibor** szülész, nőgyógyász, klinikai onkológus, a Megyei Könyvtárban.

A program rendhagyó módon, két – vendégeink önkéntes közreműködésével zajló – vizsgálattal indult, melyet a doktor úr asszisztense végzett el. Az egyik az ún. arteriográfus vizsgálat, a másik – a szélesebb körben ismert – osteoporosis (csontritkulás) mérés.

Ezután dr. Pohl Tibor röviden, de szemléletesen vázolta, hogy ma Magyarországon mennyi a születéskor várható élettartam, s hogy mik azok a tényezők, melyek ezt rövidíthetik.

A civilizált világban – így hazánkban is – tízmillió emberből évente 70.000-en halnak meg szív- és érrendszeri megbetegedés következtében, 30.000-en pedig rákban. Ennek elsődleges oka, hogy az említett betegségek tekintetében szervezetünk jelzőrendszere hibás, a tünetek, a fájdalom csak később jelentkeznek, rendszerint akkor, amikor elérte azt az állapotot, hogy nem, vagy csak igen keservesen gyógyítható.

S mit lehet tenni, hogy ne tartozzunk – az ijesztően magas számú – idő előtt távozó közé? Egészségmegőrzés vagy betegségmegelőzés? Mindkettő fontos és egyik sem létezik a másik nélkül. Egészségmegőrzés terén pedig – sajnos – jelentős mértékben ki vagyunk szolgáltatva a profitorientált gyógyszeripari vállalkozásoknak, fűszerezve a – főként az elektronikus – médiában tömegesen és a hitelesség tekintetében gyakran erősen megkérdőjelezhető – így kétes – információhalmazzal.

Az egyetlen járható út, ha a kézenfekvő, egészségmegőrzést célzó életmód (egészséges táplálkozás, rendszeres testmozgás) mellett szűrővizsgálatokon veszünk részt. A doktor úr elmondta, hogy bár a társadalombiztosítás valamely rejtélyes okból ezt nem finanszírozza, de az a lehető leghatékonyabb szűrési módszer, ha egy időben, egy helyen elvégzik rajtunk a lehető legtöbb szűrővizsgálatot. Így alakulhat ki a legátfogóbb és legpontosabb kép egészségi állapotunkról.

Az arteriográf egy új orvosi diagnosztikai eszköz, amelyet dr. Illyés Miklós orvos talált fel, és szabadalmaztatott a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok keretében. A készülék kifejlesztésében részt vett a Magyar Tudományos Akadémia, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem és a Szent Imre kórház. Az arteriográft először 2004 áprilisában mutatták be egy magyar, majd egy luxembourgi gyógyászati szakkiállításon.

A mérés alapja az a törvényszerűség, hogy a szív összehúzódásakor az aortában keletkező első pulzushullám visszaverődik az aorta kétfelé válásának magasságából (bifurcatio), így a szisztolés ideje alatt egy jól észlelhető második hullám jelenik meg. E második (visszavert) hullám az aorta rugalmasságától függő idő elteltevel és a perifériás erek tónusától függő amplitúdóval rárakódik az első (kezdeti) hullámra. Ennek alapján – ismerve

S nyomatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy **az időben diagnosztizált rák gyógyítható, a szívinfarktus megelőzhető.** Ez csupán azon múlik, elmegyünk-e szűrővizsgálatra (ami a legtöbb esetben fájdalomtalan és nem kerül sokba), vagy elmegyünk-e a „probléma”, azaz a saját egészségünk-betegségünk mellett. Példaként említette a „hobbiját”, azaz a bélrákszűrést. Ez a betegség a magyar felnőtt lakosságot tekintve igen magas százalékban van jelen. Holott csupán annyi lenne a dolgunk, hogy egy aprócska mintát elhelyezünk egy modern és higiénikus mintavételi csomagban és elküldjük, például az általa irányított I.C.C. Kft. címére.

Amennyiben az eredmény pozitívnak bizonyul, ekkor már a TB terhére történik a gyógyítás. Nem lehet elégszer hangsúlyozni, ha időben észleljük a bajt, azaz korai stádiumban felfedezik az említett példánál maradvá a bélpolipot, akkor azt rövid időn belül és maradéktalanul tudják gyógyítani.

Úgy vélem a jelenlévők igen sok újdonságot felvonultató, illetve a témában szerzett tudásukat és tapasztalataikat más szemszögből megvilágító színes és erőteljes előadást hallhattak.

S mi zárhatná szemléletesebben az akkor hallottakat és most leírtakat, mint az, hogy a doktor úr az előadás végeztével az arteriográfus vizsgálati eredményt értékelve kóros elváltozást állapított meg, így a vizsgálaton résztvevő hölgynek azt tanácsolta, haladéktalanul keresse fel háziorvosát. ... Egy szűrés... egy közvetett életmentés...

Világi Orsolya (JAMK Tatabánya)

a reflexiós időt, valamint a szegycsont és a szeméremcsont felső széle közötti távolságot – kiszámítható a pulzushullám terjedési sebessége az aortában.

A vizsgálat 10-15 percet tart, és teljesen fájdalomtalan. A készülék leginkább a vérnyomásmérőre hasonlít, ugyanúgy kell felhelyezni a felkarra, mint az utóbbit, de új elvek alapján működik. Az artériák állapotát méri fel két jellemző segítségével:

1. mennyire van az érrendszer belső hártájára (endothelium) megfeszülve?
2. milyen gyorsan terjed a főúterén (aorta) a pulzushullám?

A pontosság érdekében 3-4 mérést szoktak végezni, amelyeket egy számítógépes program értékel.

A mérés alapján meg lehet állapítani, hogy milyen mértékű érrelmeszesedés alakult ki a páciensnél. A feltaláló szerint az arteriográf már akkor megállapítja az érrelmeszesedés kialakulását, amikor a páciensnek még egyáltalán nincs panasa. Épp ezért javasolja a készülék alkalmazását szűrővizsgálatok végzésére.

Forrás: Wikipédia¹¹

„...virág volt a vers...” – Versmondó verseny Esztergomban

Október 8-án - a *Könyvtári Hét* keretében – idén harmadik alkalommal rendezte meg a **Helischer József Városi Könyvtár** az 50 és 70 év közöttiek szavalóversenyét. Az ország különböző településeiről érkeztek a verseket, a versmondást szerető idős emberek a megmérettetésre. Annak ellenére, hogy hétvégén Esztergomban egy ideje nincs helyi közlekedés, harmincnyolcan gyűltek össze, így is vállalták

(családtagokkal, barátokkal, szociális munkásokkal) az utazást. Sokan már ismerősként érkeztek a könyvtár ideiglenes helyére, a **Dobó Gimnáziumba**, ahol baráti öleléssel üdvözölték a „verseny társakat”. A beszélgetésekből kiderült, hogy a visszatérőket a versek szeretete mellett évről évre a kellemes társasági hangulat vonzza vissza. Mindegyikük három magyar szerző által írt verssel készült, amelyből a zsűri által választott egyet mondhatta el. Sok szép verset, értékes előadást hallottunk. Amíg a zsűri tagjai (**Bács Ferenc, Petrozsényi Eszter, Pásztó András**) a díjazottakról döntöttek, a versenyzők már egymás szórakoztatására léptek fel ismét a pódiumra, újabb és újabb verseket adtak elő kifogyhatatlannak tűnő repertoárjukból. Késő délután lett, mire a rengeteg vendégmarasztaló finomság is elfogyott, – egy vállalkozó és egy szakácskiskola ajándéka -, és az utolsó szereplőnek is megígértük, hogy jövőre is ugyanitt találkozunk. Október 9-én könyves vásárnapot tartottunk: délután 2-től 6 óráig nyitva volt a könyvtár. Eredményesre sikeredett: hetven új olvasóval gyarapodott könyvtári létszámunk az ingyenes beiratkozásnak köszönhetően. A megbocsátásnak viszont nem igazán volt sikere, mindösszesen három olvasó élt azzal a lehetőséggel, hogy késedelmi díj fizetése nélkül hozhatta vissza a lejárt kölcsönzésű könyveket. A nyitva tartás alatt könyvbörzét is tartottunk, az otthoni megunt könyveket, lehetett csereberélni.

Flórián Mária (Helischer József Városi Könyvtár)

Helytörténeti kiállítás a könyvtárban

A *Könyvtári Napok* keretében *Öröklődő tudás* címmel október 4-én helytörténeti kiállítás nyílt a tatai **Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban**. A kiállítás anyaga Tata városának egy fellendüléssel teli korszakát (a 19. század vége - 20. század eleje) mutatja be korabeli újságcikkek, képeslapok és metszetek segítségével.

A kiállítás *Tata és Tóváros a helyi sajtó tükrében* címmel indítja el a szemlélődőt. A kiragadott újságcikkek többsége - a fellendülés ellenére is meglevő - korabeli társadalmi és gazdasági problémákra reflektál és, ha ezekbe beleolvasunk, rádöbbenünk arra, hogy 100-110 évvel ezelőtt is hasonló problémákkal küszködtek az emberek. Az első tematikus ismertető például a települések racionálisabb működtetésére, azaz az egyesítésre hívja fel a figyelmet, a következő a tatai vasút helyzetére, miszerint Tatának nem sikerült vasúti csomóponttá válnia. Ezzel együtt a helyi kereskedelem pangására is panaszkodnak, ugyanis az olcsó vasút révén a helyi vásárlóközönség a nagyvárosokban költi el jövedelmét. Szóvá teszik azt is, hogy már a megyénk jobb anyagi helyzetben lévő településein (Oroszlány, Agostyán) is felütötte a fejét az Amerikába való kivándorlás. A további cikkek közül az is kiderült, hogy a társadalmi élet sem volt a régi. Az egyik cikkíró felrója, hogy manapság nagy jövedelemmel kell rendelkeznie annak, aki el szeretne jutni - az akkoriban a batyus bálok helyett elterjedt – elitbálba. Találunk cikket a korabeli oktatáspolitikáról is, amely méltatja a tanárok igényes és eredményes munkáját, viszont felrója, hogy a fizetségük épphogy megüti a középosztályi életmód alsó határát.

Ám a cikkek nemcsak problémákról számolnak be, hanem – az akkor a világsajtót is bejárt eseményről –, az 1897. szeptember 10-15. közötti császárlátogatásról is. Ferenc József és II. Vilmos német császár járt ekkor Tatán egy, a közelben megrendezett hadgyakorlat ürügyén. Az ugyanakkor beüzemelt, világsszenzációnak számító acetilénvilágításról is találunk cikket.

A cikkek után a békés századelő Tatájáról találhatunk ismételt tematikusan elhelyezett képeket a város csodás természeti szépségéről és épített környezetéről. A színes és fekete-fehér fotográfiák, metszetek a szemlélődőt akaratlanul is visszaröpítik a „boldog békeidők” korszakába.

A kiállítás megnyitóján a város általános iskolájából érkeztek tudásra éhes nebulók, akik szájtátva nézegették a korabeli képeslapokat, metszeteket, avagy újságcikkeket. Többen még csak most láttak először ilyen régi fotográfiákat és néhányan még arra is felfigyeltek, hogy a hajdani Kossuth tér nincs parkosítva (ugyanis ezt 1896-ra, a millenniumi ünnepségekre fásították be!).

A kiállítás megnyitóján elhangzottakból és a látottakból vetélkedő keretében, egy tesztet is kitöltöttek a kisiskolások, melynek eredményhirdetésére szombaton került sor.

Úgy érezzük, hogy sikerült számukra érzékletesen megvilágítani egy korszakot és felkelteni bennük a város múltja iránti érdeklődést.

Józsi Lajos (MZSVK Tata)

Műhely a szemétdombon

Az *Országos Könyvtári Napok* mottója idén így szólt: *Beszéljünk egymással, tanuljunk egymástól!* Tata természeti kincseinek megóvása és a környezettudatosságra való nevelés mindig jelentős hangsúlyt kapott könyvtárunk, a **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** tevékenységében. Innen származott az ötlet, hogy a tatai gyerekeket közelebb hozzuk egy különleges kézműves foglalkozással a környezetvédelemhez. Október 5-

én tehát vendégünk volt a *Cellux Csoport* két művészeti vezetője - **Pais Panni** és **Dani Boglárka** – hogy megosszák tudásukat a helyi alsó tagozatosokkal.

A kézműves foglalkozás alapanyagait háztartási és városi hulladékok képezték. A program rendhagyóan kérdés-felelettel indult. Panni és Boglárka arról indított beszélgetést a tanulók között, ki

hogyan gyűjti a hulladékot, mit tehetnek saját környezetük megóvása érdekében. A diákok alaposabb ismeretet szereztek az anyagok természetéről és megmunkálásáról. Szó esett a szelektív hulladékgyűjtésről, a környezetvédelemről, valamint az újrahasznosításról is. A lurkók majd kiestek a padból, úgy jelentkeztek, hogy ők adhassák meg a helyes választ a feltett kérdésekre. Bizony nagyon ügyesen fejezték ki elképzeléseiket, véleményüket.

Az „elmélet” után következhetett a gyakorlat, a gyerekek Tetra Pak csomagolóanyagból, illetve aromázó tasakból készítettek pénztárcát. Látszott az arcukon, milyen boldogságot okoz nekik az alkotás maga, valamint az a csoda, hogy a kidobásra szánt szemétből percek alatt használható tárgyat készítettek olló, tűzőgép és tépőzár segítségével. A nagy nyüzsgésben mindig számíthattak a gyerekek a két segítőtőre és a könyvtárosokra, akik igyekeztek minden kérést teljesíteni. A díszítéshez megint csak különleges anyagokat használtak a lurkók: tisztára mosott öblítő, ketchupös, üdítő flakont, maradék textilt, fonalat... Cikk-cakk ollóval különböző formákat vágtak ki a felsorolt újrahasznosított anyagokból, és a pénztárcára rögzítették ragasztópisztollyal. Ebben természetesen felnőtt segítséget kaptak. A foglalkozás végén egyedi holmikkal, boldogan távoztak a csillogó szemű kis nebulók a könyvtárból.

Dományi Zsuzsa (MZSVK Tata)

„Villám” a könyvtárban

...vagyis: villámlvasás! Hogy a szó mit takar, október 6-án megtudhatták a tatai könyvtárba látogató érdeklődők.

Sokat hallottunk az úgynevezett gyorsolvasásról, de a technikáját, a megvalósításához vezető utat még eddig senki sem ismertette nálunk.

Dr. Pétercsák Maxim szellemes, humorral fűszerezett előadásából, szemléletes vázlaiból sok kérdésünkre választ kaphattunk. Kis gyakorlatokat végeztetett a közönséggel, amelyek során az olvasás eddigi megszokott folyamatát picit átalakította bennünk, nézőkben is. Ha nem is tudtunk azonnal az új módszer szerint olvasni, valamit megéreztünk a lehetőségekből. Tanítványok által írt leveleket is felolvastott, melyek

visszaigazolták a módszer hatékonyságát. Sokan hallatlan eredményeket értek el ezzel a technikával tanulmányaik során.

Reméljük sikerült felkeltenünk az olvasóink figyelmét, s az egyetemisták, vagy akár a középiskolások is sikerrel hasznosíthatják majd a módszert tanuló éveik alatt, s pályájuk során.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

A hely, ahol a fenyves zúgását hallani

Nem mindennapos esemény egy sportdélelőtt a **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** (Tata) életében. Október 8-án mégis shotokan karate bemutatóra vártuk az érdeklődőket.

Komárom-Esztergom megyében negyvenedik alkalommal rendezték meg az **Országos Könyvtári Napok** című rendezvénysorozatot. 2011-ben így hangzott a mottó: *Beszéljünk egymással, tanuljunk egymástól!* Ez volt az oka, hogy a fent említett sportesemény nem csupán magas színvonalú, látványos bemutatóvá sikeredett, hanem - a **Tatabányai Turul Harcművészeti Sport Egyesület** 5. danos edzője révén - állandó kommentárokkal, magyarázatokkal fűszerezett oktató előadássá is vált. **Dervolics Zoltán** oldott hangulatú, a karatékák és a nézősereglet számára is élvezetes, mégis a karate harcművészet szépségeit, szellemi mélységeit megmutató közel háromnegyed órás előadást vezetett le. Kitért a rúgásfajták japán elnevezésére, külön-külön szólította bemutatóra a különböző övfokozatú kis karatékákat egészen az óvodás korosztálytól a fiatal felnőtt korig. Láthattunk partner nélküli edzést, vagyis árnyékbloxolást (kihon). Megismerkedhettünk a formagyakorlatokkal, ami támadó és védekező mozdulatok meghatározott sorozata - japánul kata. A káták egyébként egymásra épülnek, minden övfokozathoz adott kata tartozik, tudtuk meg a mestertől. Végül a legidősebb, barna öves karatékák küzdelmet is bemutattak. Japán kifejezéssel élve ez a kumite. Ennek is különböző nehézségi fokai vannak.

Kulturális adalékokat is kaptak a nézők Japánról menet közben, melyet később a kvízzjátéknál hasznosíthattak is. Például szóba került a shotokan alapítója, **Funakoshi Gichin** neve is.

A shotokan karate bemutató után ugyanis általános műveltségi teszten teheték próbára tudásukat a karatékák és a közönség tagjai. A legtöbb pontot elérő versenyző egy-egy gyönyörű albummal gazdagodhatott, melynek címe stílszerűen: *Japán turistaszemmel*. Bizony sokan „bedőltek” annak a kérdésnek, hogy mi Japán másik közkeletű neve, és nem Nippont, hanem a lenyugvó nap országát karikázták be helyes válaszként. Természetesen a felkelő nap országa kifejezést fordította ki a teszt összeállítója. A shotokan elnevezés két szóból áll: a shoto jelentése a fenyves zúgása, a kan jelentése épület, hely. A shotokan tehát az a hely, ahol a fenyves zúgása hallható. Mindenesetre azon a napon a könyvtárban hallani lehetett a fenyves zúgását.

Dományi Zsuzsa (MZSVK Tata)

Oroszlánszív a tatai gyermekkönyvtárban

Egy kedves történet, sok szép rajz, vidám írás, sok-sok mosolygó gyermek. Kell ennél több? A **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára** *Oroszlán a Könyvtárban* címmel rajz-és meseíró pályázatot hirdetett alsó tagozatos diákoknak. Érdeklődésben nem volt hiány, hiszen még óvodás gyermek és felső tagozatos tanuló is jelentkezett a pályázatra.

Már nyáron felkészülhettek a gyermekek, ötletelhettek, hogy melyik jelenetét örökölték meg a mesének. Sokan a mesekönyvet kölcsönözték ki és olvasták el az oroszán könyvtári kalandjait, de volt, aki az általunk rövidített változat alapján dolgozott. Szeptember végére több mint hatvan rajz érkezett: láthatunk ezeken mérgesen üvöltő oroszlánt, és a könyvtáros meséjét türelmesen hallgató jószágot is. A mese valamennyi fontosabb részletét megörökítették a gyermekek.

Az értékelés két kategóriában történt: az 1-2. osztályos rajzolók közül a naszályi **Angyalffy Mátyás Általános Iskola** kis diákja, **Pandúr Petra** győzött. Munkájából kitűnik, hogy szíve-lelke, no és a könyvtár szeretete is benne van a rajzban! A 3-4. osztályos korcsoportban **Horváth Alexandra** üvöltő oroszlánja lett a nyertes. Repült ott szemüveg, papír, s minden tárgy, ami Mari kisasszony körül feküdt, olyan hatalmasat kiabált rá a valójában szelíd jószágra!

A meseíró kategóriában **Szigetvári Borbála Zoé**, veszprémi második osztályos tanuló végzett az élen, aki igazán frappáns folytatást írt a meséhez. Megtudjuk, hogy az oroszán később megtanult beszélni, sőt, az igazgatónőt is megréftáta egy kis varázsfőzettel, majd Afrikába utaztak az állat szüleihez..., ahonnan vajon visszatértek a könyvtárba? A történet folytatása, és valamennyi pályamunka megtekinthető a **Magyar Zoltán Művelődési Központ** folyosói galériáján az emeleten. Biztatunk mindenkit, hogy tekintse meg az alkotásokat, és a jövőben is vegyen részt a hasonló pályázatokon!

Eredmények

Rajz kategória:

1-2. osztály

1. Pandúr Petra, 2. osztály – Angyalffy Általános Iskola, Naszály
2. Dinga Laura, 2. osztály – Vaszary János Általános Iskola Jázmin utcai Tagintézménye
3. Marton Balázs, 2. osztály – Vaszary János Általános Iskola Jázmin utcai Tagintézménye

3-4. osztály

1. Horváth Alexandra, 4. osztály – Kőkúti Általános Iskola Fazekas utcai Tagintézménye
2. Pigai Anna, 3. osztály – Szent István Általános Iskola, Baj
3. Venter Dóra, 4. osztály – Vaszary János Általános Iskola Jázmin utcai Tagintézménye

Meseíró kategória:

1. Szigetvári Borbála Zoé, 2. osztály – Simonyi Zsigmond Ének-Zenei és Testnevelési Általános Iskola, Veszprém

Goldschmidt Éva (MZSVK Tata)

Könyvtári hét a tatabányai kistérségben

Idén szép számban, színvonalas programok szervezésével vettek részt a *Könyvtári Héten* a kistérség könyvtárai. A kulturális rendezvények szervezését a **József Attila Megyei Könyvtár** a TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0014 kódszámú pályázatából támogatta.

A **gyermelyi ÁMK Könyvtára** október 4-én mesevetélkedőt szervezett gyerekeknek.

A **héregi Iskolai és Községi Könyvtár** vendége **Döbrentei Ildikó** volt október 6-án. **Környén**, a **Közművelődési Könyvtár** október 4-én egy alakuló nyugdíjas klubnak volt helyszíne, majd zumbabemutatót vehettek részt az érdeklődők. Október 5-én *Mandalavarázs* címmel kézműves foglalkozással várta a gyerekeket a könyvtár, délután pedig pedagógusoknak és szülőknek ajánlott készségfejlesztő játékokat és

könyveket. Október 6-án könyvtárlátogatók olvastak fel kedvenc könyveikből. A *Könyvtári Hét* ideje alatt **Trézl Adrienn** festményeit tekinthették meg a látogatók.

Szomoron október 7-én, az **Iskolai és Községi Könyvtárban** a gyerekek **Boka Gábor** interaktív előadásában ismerkedhettek meg Petőfi Sándor *János vitéz* című elbeszélő költeményével. Este viszont a felnőtteknek adott elő pajzán meséket **Csernik Szende**.

Tarjánban az **ÁMK és Könyvtár** vendégeként a **Habakuk Bábszínház** mutatta be a *Kiskondás* című mesét október 4-én.

Várgesztesen és **Vértessomlón** október 9-én **Zsíros Simon Mária** költővel találkozhattak a könyvtárlátogatók.

Vértesszőlősen október 4-én a Községi Könyvtár szervezésében több mint száz gyermek élvezhette **Levente Péter** műsorát *Kacagó koncert az állatok világnapján* címmel.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Tarján - A Habakuk Bábszínház műsora

Héreg - Író-olvasó találkozó Döbrentei Ildikóval

Gyermely - Mesevetélkedő

Vértessomló - Író-olvasó találkozó Zsíros-Simon Máriaival

Vértesszőlős - Levente Péter kacagókoncertje

Várgesztes - Író-olvasó találkozó Zsíros-Simon Máriaival

Könyvtári beszélgetések és könyvbemutató Esztergomban

Színes programokkal várta ősszel a könyvtárlátogatókat a **Helischer József Városi Könyvtár**.

Szeptember 19-én a *Könyvtári beszélgetések* című sorozat újabb vendége **Romsics Ignác** volt.

A 20. század magyar történelméről adott elő rövid kis eszmefuttatásokat. Údító volt az a kiegyensúlyozottság, ahogyan pályája alakulásáról, a 20. századi ember megbocsátó képességéről beszélt.

Szeptember 26-án volt a bemutatója **Berghoffer Róbert**: *Tabu: Élet a fehérpokolban* című könyvének, melyet a kiadó, a **Muravidék Baráti Kör** szervezett. A könyvben a szerző a baskíriai és grúziai kényszermunkatáborban megélt szenvedéseit, élményeit írta meg. Múltunknak ezt a politikai okok miatt sokáig homályban tartott részét, a szovjet munkatáborok világát idézi fel e kötet. A hallgatói hozzászólások mégsem ezt a tényfeltárást méltatták, hanem a lektori jóváhagyás nélkül kiadott kötet hiányosságai (helyesírási hibák, tárgyi pontatlanságok) szembesítették a kiadót és a szerzőt.

Flórián Mária (Helischer József Városi Könyvtár)

Öko-esték a Megyei Könyvtárban

A **József Attila Megyei Könyvtár** a magyar nyelv ápolása mellett nagy hangsúlyt helyez arra, hogy minél szélesebb körben hívja fel a figyelmet a fenntarthatóság fogalmára, az ember és a külvilág kizsákmányolás-mentes együttélésének fontosságára, a természeti és az épített környezet egyensúlyát biztosító lehetőségekre.

Ennek érdekében hozta létre könyvtárunk öko-különgyűjteményét, és alakította ki a felnőtt olvasótérben az öko-sarkot. A könyvtár ezen pillérét erősítik továbbá a 2010-ben elindított öko-esték is, melyek keretében az előadók az ökológiai problémák lehető legszélesebb körben történő bemutatására vállalkoznak.

Szeptember 26-án vette kezdetét a József Attila Megyei Könyvtár öko-rendezvényeinek második félévi sorozata. **Soós Pál** oroszlanlyi természetgyógyász, pszichológus, manuálterapeuta volt első vendégünk, aki *A számok virága* című előadásában a szám alapú mátrix, vagy másképpen energiaháló bemutatásával, értelmezésével vezette be a hallgatóságot a számok világába.

Mit jelentenek egy hétköznapi ember számára a számok? Legtöbbször mennyiségek, mértékek, időpontok objektív kifejezését. Sokunkban felidézhetnek iskolai élményeket, amikor zord matematika-feladatok reménytelennek tűnő kiszámításán töprengtünk, s néztük áhítattal matematika-tanárunkat, aki a táblánál kibontotta a megoldási útvonal logikusnak mondott csipkéjét, s mi szolgálain másoltuk, abban a reményben, hogy egyszer megértjük az adott matekpéldát, de szeretni akkor sem fogjuk...

Soós Pál előadásában szerencsére nem hozakodott elő egyetlen

matekfeladattal sem. A számok nevének ízlelgetésével, sajátos etimológiai magyarázatok felsorakoztatásával (pl. kettő = két tő) formájuk, íráskéjük sajátosságainak kiemelésével, tükrözésével egészen új megvilágításba helyezte a számokat, új, többletjelentéssel ruházta fel azokat.

Ilyen módon vizsgálva beszédünket, önmagunkat és a környezetünket, érzékelhetővé válik a számok mindent átszövő jelenléte: nem csupán mennyiséget fejeznek ki, hanem „menny és éget”, azaz egy magasabb szintű dimenzióval való kommunikáció eszközei. Az előadás arra is rámutatott, hogy mindenki képes lenne erre a kommunikációra, mert mindenki megszólított, csak nem mindenki hallja meg. Azaz az isteni gondolatok megértése mindenki számára lehetséges (le7séges), de nem mindenki nyitott erre, nem mindenkinek van meg a tehetsége (te7sége) befogadásukra.

Ha ezt a szempontot a magunkénak valljuk, már egyáltalán nem lesz „meredek” elfogadnunk, hogy a számsorok, számok szorzata képi szimbólumokat hordozó grafikai mintákat rajzol ki.

Ennél persze lényegesen egyszerűbben is észrevehetjük a számokat környezetünk eddig fel nem fedezett régióiban. Elég, ha csak nyitott szemmel járunk a természetben. Soós Pál a virágokat mutatta be példaként. Szépségük, színük, formájuk és színük nemcsak gyönyörködtet, hanem magasabb szintű információt hordoz. A virágok egyfajta kódok világunk megértéséhez. Az ember mélytudati szintjét szólítják meg, irányt mutatnak, s ha elég figyelmesek vagyunk, konkrét kérdéseinkre is válaszolnak – tudtuk meg az előadótól. Íme az előadás címének magyarázata: *A számok virága*.

A könyvtár első öko-előadásán a sok információ mellett a hallgatóság egy kellemes meditáció élményével, és talán az „1ség” érzésével is gazdagodhatott, visszatükrözve Soós Pál hitvallását: „*Semmim nincs, ami neked ne volna, semmid nincs, ami nekem ne volna. Minden más illúzió, csak gondolat. Az igaz: Egy.*”

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Táltos lovon vágtaztak a népmese világában

A tatai **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** szakított eddigi hagyományával, mely szerint minden évben népmesemondó versenyt szervezett. Ezúttal a könyvtár ajándékozta meg a gyermekeket egy népmese előadással.

A szeptember 29-i eseményre külön meghívást kaptak a tavalyi mesemondó verseny díjazottjai, akik készséggel elfogadták a felkérést. Rajtuk kívül a **Vaszary János Általános Iskola Jázmin utcai Tagintézményének** diákjai és a **Kőkúti Általános Iskola** egy osztálya örvendezhetett a *magyar népmese napja* alkalmából megrendezett színes programnak.

Oly sok neves előadó szerepel a magyar népmesepalettán, a könyvtár közülük **Kovács Mariannát**, a magyar népmesemondás csillagát választotta, hogy mosolyt, s néha még komorságot is csaljon a gyermekek arcára, attól függően, hogy éppen jó vagy rossz fordulat kerekedik a mesében.

A diákok nagy-nagy izgalommal várták a vendéget, aki csak hamar bele is csapott az „*ördög levešébe*”. A szegény embertől az elefánton át az ördög Fő

téri lakásáig hegyen-völgyön keresztül bandukoltunk. S egyszer csak megjelent az ördög tűzpiros autóval ott a négysávos úton, és csak úgy dübörgött a talaj, olyan lármával szólt a zene a négykerekűjében. Erre még a legvirgoncabb kis pajtások is felkapták a fejüket: „*ugyan, nem félünk mi tőle!*” De nem ám, ugyanis a nagy tapsot, és a közös fényképezkedést követően bizony voltak gyermekek, akik a könyvtárban is meglesték az ördögöt, vajon ott lapul-e a polcok között... Miután meggyőződtek arról, hogy nincs ott, megnyugodva néztek körül a kölcsönzőtérben, hogy ehhez hasonló, és még nagyon sok más témájú mesekönyvet vigyenek haza otthonukba. Kovács Marianna is a népmese szeretetére, és olvasására biztatta a nebulókat, hiszen „*a népmese az olvasás táltos lova*”.

Goldschmidt Éva (MZSVK Tata)

Versek szüretkor

Gyönyörű napsütéses időben, a szüretet odahagyva gyülekeztek a vendégek a naszályi könyvtárba, hogy meghallgassák az *Oroszlánkaram* újabb előadását, 2011. szeptember 30-án.

Ezúttal az **Eötvös József Gimnázium** és a **Bláthy Ottó Szakközépiskola** növendékei adtak elő verset, prózát, és velük muzsikált a **Református Gimnázium** egyik tanulója is.

A tatái gimnázium névadójától, **Eötvös Józseftől** is hallhattunk egy gyönyörű verset – **Nagy Rebeka** mondta el –, ami ritkaság, hiszen manapság kevesen szaval-

ják a műveit. De **Ábrányi Emil**ről is elmondhatjuk ugyanezt, az ő Vörösmartyhoz írott verse sokaknak csalt könnyet a szemébe **Fischl Ágnes** kiváló előadásában.

Akár ma is íródhatott volna **Petőfi** verse, a *Megint beszélünk, s csak beszélünk* című, mely a költő türelmetlenségét fejezte ki kora tétovázó döntéshozói iránt. A verset **Szabó Edit**, a Bláthy Ottó Szakközépiskola tanulója tolmácsolta igen hatásosan. A műsor három egységből épült fel, s a részek között **Bátki Miklós** játékában gyönyörködhattunk, aki nagy hozzáértéssel szolgáltatta meg a harmonikát. Már új iskolájában, a Református Gimnáziumban is felfigyeltek kitűnő zenei adottságára.

A közönség örömmel fogadta a kicsit politikus kezdés után a második rész meghittebb verseit, melyek a szépségről és az emberi kapcsolatok legszebbjéről: az édesanya és gyermeke kapcsolatáról szóltak.

A záró részben a szerelem kapott hangot. **Kosztolányi** rövid, meghitt prózája után, **Varró Dániel** remekbe szabott nyelvi humorral megírt *Nyelvművelés* című írása harsány nevetést fakasztott. S a kicsit pajzán befejezés vidámmá varázsolta a műsor befejezését.

Kellemes hangulatban távozott a közönség, nem csalódtak a műsorban és a folyosón hangosan tárgyalták a szép élményt: „*Ért annyit, mint egy szüreti délután*”- mondták, s ez a falusi ember szájából igen nagy szó!

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Minden jó, ha a vége jó

Így volt ez október 14-én délután három órakor is a szomódi **Művelődési Ház** színháztermében, ahol az *Oroszlánkaram* soros rendezvényén a **Kőkúti Általános Iskola és Fazekas Utcai tagintézményének** tanulói mondtak verset, prózát.

A kezdeti komoly verseket, melyek az első részben hangzottak el, az 1848-as események és **Petőfi, Arany** fémjelezték.

Harmonika-muzsika választotta el a kezdő blokkot a következő résztől. A muzsikuss most is, mint már annyiszor, **Bátki Miklós** volt.

A középső részben érzelmesebb, családiasabb versek kaptak helyet, és megszólalhatott a műsor egyik új szereplője: **Almády Katalin** is. Az előadás állandó tagjaira egyébként új feladat hárult: a nyári szünet után az összeállításban más, újabb versek kaptak helyet, így szinte mindegyiküknek új produkcióval is fel kellett készülni. **Lak Dávid, Kulcsár Evelin Georgina** és **Bátki Márton** sem volt kivétel ez alól. Mindannyian szépen helytálltak.

A befejező részben, melyre a címben utaltam, vidám prózák, versek kerültek terítékre: **Romhányi József** és **Nógrádi Gábor** tollából. Ebben a részben is új szereplő mutatkozott be: **Németh Alma**, aki szintén sikeresen szerepelt. A közönség körében zömmel általános iskolások foglaltak helyet s örömmel nyugtázták, hogy a velük egykorú fiatalok, milyen bátran tolmácsolják a költők, írók gondolatait.

Ezen a helyszínen, jövő év január 27-én, a *magyar kultúra napja* alkalmából kerül sor ismét *Oroszlánkaram* előadásra. Akkor a **Református Gimnázium** növendékei **Wass Albert** és **Márai Sándor** műveiből összeállított gondolatokkal köszöntik majd a szép ünnepet.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Megyei kö(nyvtá)rkép röviden

A népmese napja

Szákszend

Hatodik alkalommal rendezte meg a népmese napját a **Bokod-Dad-Kecskéd-Szákszend Kistérségi ÁMK** szákszend-i **Iskolai és Községi Könyvtára** szeptember 30-án. Ezen a napon kisiskolás gyerekek olvasták fel társaiknak kedvenc meséjüket.

Találkozás Vámos Miklóssal

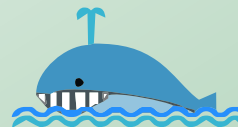
Almásfüzitő

Október 11-én a **Petőfi Sándor Kulturális Szabadidőközpont és Könyvtár** vendége volt Vámos Miklós író.

Kerekítő

Kisbér

A **Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtárban** babamama klub indult *Kerekítő* címmel. Első alkalommal **Barta Livia** vezetésével mondókázhattak a szülők és a gyerekek.

KEMLIB

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár gyermekkönyvtári rendezvényeiről

Szeptember 30-án, a „népmese napján” kellemes programon vehettek részt a könyvtárba látogatók: **Kulcsár-Elek Csilla** mesélt, **Fülöpné Henyei Ildikó** furulyázott, és **Fülöp Antónia** énekelt az érdeklődő gyerekeknek.

A történetet körjáték és papírfurulyázás színesítette. A mese után minden gyerek kapott egy papírkoronát, amit tetszés szerint díszíthetett öntapadós matricákkal, filccel. A program nagyon jól sikerült, a terem zsúfolásig megtelt gyerekekkel és szülőkkel: **Kulcsár-Elek Csilla** valóban megidézte a mese varázslatos erejét.

Október 9-én, a könyves vasárnapon **Pásztor Ildikó** mesélt a gyerekeknek, akik a papírszínház díszletéhez elkészítették a hallott történet szereplőit, és eljátszották a mesét.

Zsimonyi Zsanett (Helischer József Városi Könyvtár, Esztergom)

Vadállatok a Vértesben

Aczél Gergely biológus, a **Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány** elhivatott munkatársa tartott előadást kisiskolásoknak 2011. október 3-án, a **József Atila Megyei Könyvtárban**.

Az Állatok Világnapjához kapcsolódó rendezvény a **TÁMOP 3.2.4-08/1-2009-0014** pályázat eredményeképpen valósult meg. A közel száz kisdíákot fogadó gyermekkönyvtári rendezvény érdekes és hasznos ismeretekkel szolgált.

A Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány legfőbb törekvése, hogy az egyes területek védetté nyilvánításával, a Vértes hegységben és

környezetében fontos táplálkozási és fészkelési lehetőséget biztosítson az élőlények számára. E lelkes csapat egyik tagja Aczél Gergely.

A **Boglártanyai Erdei Iskola** vezetője a nyár folyamán hatvan gyermeknek, kisdíákknak és óvodásnak szerzett már maradandó nyári élményt a könyvtárunk által szervezett nyári táborok alkalmával.

Meghívásunkat elfogadva, a **Könyvtári Napok** rendezvényeit színesítő előadása során hasznos ismeretekre tehetünk szert madarakról, vadállatokról; szűkebb környezetünk, a Vértes Állatvilágának bemutatásával.

Ácsády Árpádné (JAMK Tatabánya)

„Olvasó-társak” kerestetnek!

A **Magyar Olvasástársaság** egy Kaposváron már kipróbált programból országos mozgalmat szeretne indítani. A külföldről adott **Olvasó-társ program** célja, hogy egyetemisták, illetve más önkéntesek felolvasást vállaljanak az arra rászoruló gyermekek körében.

A **Hunra** először Kaposváron, a helyi egyetem hallgatóinak közreműködésével indította el az **Olvasó-társ programot**, magyar viszonyokra alkalmazva. Az eredeti program szerint családokhoz járnak el a vállalkozó kedvű „felolvasók”. Kaposváron az olvasástársaság elképzelései szerint, védőnőkkel közreműködve kerestek fogadó kész családokat, s az érintett gyermekek jártak el a felolvasásokra. Helyszínül a kaposvári **Megyei és Városi Könyvtár gyermekkönyvtára** szolgált.

A programban résztvevő fiatal egyetemista hallgatók számára is meglepetés volt, milyen kedvelté vált a kezdeményezés. A pozitív tapasztalatok és visszajelzések indították arra a Magyar Olvasástársaság vezetőit, hogy országos mozgalmat indítsanak.

2011. október 15-én az **OSZK-ban** felkészítőt tartottak a leendő felolvasóknak, amelyen jómagam is részt vettem.

Gondos Péter, főiskolai oktató, a HUNRA alelnöke köszöntötte az érdeklődő egyetemi hallgatókat, könyvtárosokat és pedagógusokat, majd **Luzsi Margit**, egri gyermek-könyvtáros beszélt a mesék fontosságáról. „A mesék bőseinek sorsán keresztül a gyermek erkölcsi tartást tanul az ember EMBERRÉ válik, ahol mindenki esélyt kaphat az újra kezdésre. A mesék élni segítenek, és ott hatnak ahol kell” – vallja a gyermek-könyvtáros. „A mese odamegy a lélekben, ahol elakadás van, és segít!”

Ezután **Jávorszky Iván**, az **SOS Gyermekfalvak** magyarországi igazgatója tartott rövid ismertetőt.

Fontos tanácsokat kaphattunk tőlük, a mesemondásra vállalkozók megszívelendő útmutatásban részesülhettek. E felkészítő eredményeképpen „hivatalos Olvasó-társakká” lettünk, s ez feljogosít bennünket arra, hogy környezetünkben megszervezzük a felolvasásokat.

A HUNRA törekvése szerint önkéntesek mesélnének majd a gyermekfalvak kis lakóinak, segítve a gyermekeket nevelő hivatásos gondozók munkáját. Terveik között szerepel az önkéntesek bevonása kórházakba és orvosi rendelőkbe is az Olvasó-társ mozgalom keretein belül.

Az olvasást, eszközként használva hasznossá válhatunk, mert aki mesét mond és hallgat az képes a boldogságra!

Acsády Árpádné (JAMK Tatabánya)

VII. Országos Népmese-konferencia, 2011. szeptember 23-24.

Immár hetedik alkalommal került megrendezésre *A népmese napja* **Benedek Elek** születésnapja tiszteletére. A meseértő- és meseszerető pedagógusok, óvodapedagógusok és könyvtárosok körében rangos eseménynek ezúttal Eger adott otthont. Főszervezője a **HUNRA –Magyar Olvasástársaság**; társszervezői a **Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár**, az **Eszterházy Károly Főiskola**, a **Benedek Elek Óvoda**, és az **Egri Kulturális és Művészeti Központ** voltak.

Ami a programfüzet alapján egy tartalmas, ám feszített tempójú előadássorozatnak tűnt, a valóságban egy meseországbeli tartózkodásnak tetszett! **Dzsupin Pál** népzeneész és **Novák Pál** zenész koncertje „helyezte körénk” azt a népies és mesebeli miliőt, ami aztán az egész hétvégét áthatotta. A szakmai, tudományos előadásokat számos ismert, és népszerű mesemondó előadása színesítette. Tarisznyáját - a szó szoros és átvitt értelmében - ki-ki telepakolta az előadások egy-egy, a maga számára fontos, vagy kincset érő szeletével. (A teljesség igénye nélkül...) hallhattuk **Juhász Attila** ezredest, a **Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet** parancsnokát, és igaz meséjétől könny szökött a szemünkbe. Szorgosan jegyzeteltük **Luzsi Margit**, a **Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár** gyermekkönyvtára munkatársának beszámolóját. Nyomon követhettük az anyáról leválás folyamatát, mint a *Febérlőfia* allegorikus értelmezését **Kusper Judit**, az **Eszterházy Károly Főiskola** adjunktusának előadásában. Közben-közben vidáman nevtünk **Szőke Mihály** esztergályos-ezermester, született hallássérült jelnyelven előadott meséjén, **Kévés Zsuzsa** jelnyelvi tolmácsolásában. Énekeltünk **Fábián Évával**, az **Óbudai Népzene Iskola** népi énektanárával, aki mesterien szólal meg bármely nyelvjárásban. S hogy ki ne billenjünk e mesei környezetből, a nap végén dudás levonulás következett a Bródy Sándor Könyvtár központi épületébe, elfogyasztottuk vacsoránkat, majd beültünk **Kovács Marianna** mese-kocsmájába.

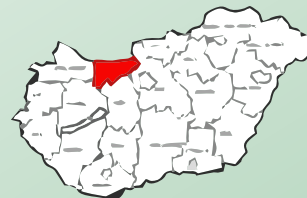
Szombaton ellátogattunk a Benedek Elek Óvodába, s a „*nincs olyan megrakott szénásszekér, amire ne lehetne még rakni*” elvén tovább gyömöszöltük az ötleteket abba a bizonyos tarisznyába. (Vakuk villogtak, tollak sercegték, vendégek áradoztak, óvónők mosolyogtak.)

A konferencia összegzésekor **Győri János**, a Magyar Olvasástársaság elnöke előrevetítette a következő évek konferenciájának helyszíneit. A tervek szerint Kaposvár, Nyíregyháza (zöldfülű könyvtárostanonc-korom helyszíne), majd remélhetőleg Elek apó szülőfaluja, Kisbác várja a „garabonciás” lelkületű közönséget.

Aki nem hiszi, járjon utána!

Erősné SullerIldikó (JAMK Tatabánya)

KEMLIB

Lábatlani Olvasóklubok

Helytörténeti Füzetek

A TÁMOP pályázat keretében életre hívott *Olvasóklub* rendezvénysorozat részeként szeptember 28-án **Nádasiné Balatoni Anna** mutatta be a *Helytörténeti füzetek* sorozat nyitó darabját, a *Műkedvelő csoportok Lábatlanon és Piszéken a XX. század első felében* című munkáját.

Nádasi Lászlóné 1973-tól dolgozott a lábatlani könyvtárban, ahol a könyvtárosi munka mellett aktív népművelői és kulturális tevékenységet is végzett. Nevéhez fűződik a **Lábatlani Helytörténeti Kerekasztal** életre hívása, mely közösség 2005 óta teremt lehetőséget, nemcsak a kistérséghez tartozó kutató helytörténészek számára.

Nádasiné helytörténeti- és néprajzi kutatásai eredményeként 1997-ben *Helytörténeti olvasókönyv sorozatát* indított útjára *Adatok Lábatlan történetéhez* címmel. Ezt követte 2000-ben az *Adatok Lábatlan néprajzához* című monográfiája. Mindmáig ez a két összefoglaló könyv jelenti városunk történetének alapidokumentumait.

A most megjelent kiadvánnyal egy új sorozat indult *Helytörténeti Füzetek* címmel, melyekből további helytörténeti információkhoz juthatunk településünket illetően. Terveink szerint a sorozatban rövidebb helytörténeti írások pl. gyárak, iskolák, egyházak stb. történetének újabb kutatási eredményei kapnak majd helyet.

Az első helytörténeti füzet a múlt században működő falusi műkedvelők előadásairól, a falusi kulturális életéről ad ízelítőt.

A kutatás során elsősorban a helyi adatközlők, a szereplők és a közönség soraiban helyet foglalók emlékeinek felidézésére támaszkodott a szerző. Korabeli fényképeken láthatjuk viszont a '20-as évektől működő lábatlani, piszkei és cementgyári csoportokat, énekkarokat, a cementgyári fúvós- és tánczenekart, a helyi cigányzenekarokat. A mellékletben a sok csoportkép mellett igényesen nyomtatott meghívót, ceruzával írt szereprészletet, cementgyári kultúrotthonba invitáló plakátot is láthatunk.

Az Olvasóklubban megjelent érdeklődők vetítés keretében hallhattak a szerzőnőtől a helytörténeti kutatás folyamatáról, illetve betekintést kaphattak a mű nyomtatásban meg nem jelent részleteibe is.

Beták Gabriella (Vitéz Sándor Városi Könyvtár Lábatlan)

Birkés Kelemen: A POFOSZ 22 éve Komárom-Esztergom megyében 1989–2011

Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 55. évfordulójára megjelent könyv valójában izgalmas, érdekfeszítő dokumentumgyűjtemény.

A **Magyar Politikai Foglyok Szövetsége Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének** életét,

munkáját mutatja be - olvasmányos formában a megalakulásától napjainkig. A szép és igényes kivitelű kiadványt **Birkés Kelemen**, a POFOSZ megyei elnöke írta. Az előszó szerzője **Szűcs Béla Albert**, Petőfi-díjas újságíró. A borítót, az illusztrációként felhasználta festményeket készítette, és a könyvet lektorálta **A. Bak Péter** Corvin-díjas festőművész. A kiadvány 54 fotográfiával, több újságcikkkel, levéllel hitelesen ábrázolja az 1945 utáni idők politikai üldözötteinek sorsát. Felsorolja a megyében található '56-os emlékművek teljes adattárát, valamint a kitüntetések kapott személyeket.

Ezt a könyvet, mely együlésre kiolvasható, jó szívvel ajánlom mindazon honfitársaimnak, akik szeretik a közelmúlt magyar történelmét. De ott kell lennie a könyvtárak, az iskolák polcain, a történelemtanárok és kutatók asztalán is.

A. Bak Péter

Kis megye nagy tudományos eredményei Hagyományteremtő konferencia Tatán

A tatai **Kuny Domokos Múzeum** október 12-én *Tudományos műhelyek* címmel konferenciát rendezett a tatai várbán. A Komárom-Esztergom megyében működő közgyűjtemények munkatársai tudományos kutatási eredményeinek megismerése és megismertetése céljából megszervezett tanácskozás jó áttekintést nyújtott e kis megye történelmének számos vonatkozásáról.

Kis megye, sok új eredmény, amely jó integrálódási alkalmat kínált muzeológusoknak, levéltárosoknak és könyvtárosoknak.

Könyvtárosként e sorok írója előadásában röviden szolt a **József Attila Megyei Könyvtár** helyismereti-helytörténeti munkájáról. Kiemelte az intézmény gondozásában több évtizede megjelenő évkönyveket, amelyek helytörténeti rovata „kicsiben” szintén arra hivatott, mint e megvalósult konferencia: fórumot biztosítani azoknak a tudományos munkáknak, amelyek nélkül szegényebb lenne hagyományápolásunk.

Tudományos műhelyek között a megyei könyvtár munkatársa a már

említett, 2010. évi évkönyvben megjelent tanulmányáról szól. A héregi református egyházközség korai történetét, a legfontosabb tényeket, összefüggéseket levéltári- és könyvészeti anyag alapján foglalta össze. Azért volt fontos ez az előadás, mert az országos viszonylatban nagy hagyományokkal rendelkező egyházközségtörténet-írás viszonylag kevésbé művelt területnek számít szűkebb hazánkban, szemben az 1996. évi millicentenárium és a 2000. évi millennium ihlette helyi községtörténeti munkákkal.

A közgyűjtemények mai állapotát ismerve nem kis eredményekről halhattunk, számos régészeti-, ásatási összefoglaló, néprajzi-, művészettörténeti prezentáció mellett történettudományi előadások

reprezentálták, összegezték azokat a legújabb tudományos kutatási eredményeket, amelyek itt születtek e megyében, e megyéről.

Ezen kívül a közgyűjteményi munka elméleti-gyakorlati- és módszertani vonatkozásai is napirendre kerültek.

A konferencia hagyomány-teremtő szándékkal került megrendezésre, anyaga valószínűleg olvasható lesz a múzeum honlapján, ahol elérhető a konferencia tematikája. <http://kunymuzeum.hu/?q=hu/node/347>

Jó esetben kötet alakban is megjelennek majd az előadások.

Dr. Horváth Géza (JAMK Tatabánya)

KITÜNTETÉS

A Füzéki István Emlékérem díjazottja 2011-ben dr. Monostori Imre

2011. október 21-én az Országos Széchényi Könyvtárban a **Magyar Könyvtárosok Egyesülete** és a Nemzeti Könyvtár közös, 56-os megemlékezésén adták át a *Füzéki István Emlékérm*et, melyet idén a **József Attila Megyei Könyvtár** egykori igazgatójának, **dr. Monostori Imr**ének ítélte oda a kuratórium.

A Füzéki István Emlékérem alapító irata szerint, a díjat „(...) *minden évben az a könyvtáros kapja meg, aki a megelőző évben vagy éveken a legtöbbet tette/kiemelkedő teljesítményt nyújtott a könyvtári szolgáltatások és/vagy tudományok terén.*”

Dr. Monostori Imre a hazai könyvtáros közéletben betöltött szerepéért, és a József Attila Megyei Könyvtár igazgatójaként, húsz éven át tartó kimagasló szakmai, irodalmi és kiadói munkájának megbecsüléseként vehette át az emlékérmet.

A József Attila Megyei Könyvtár valamennyi munkatársa ezúton gratulál Igazgató Úrnak a kitüntetéshez, és kíván tudományos munkájához sikereket és jó egészséget.

Beszámoló az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének taggyűléséről

Hosszú évtizedekig a megyei könyvtári napokként vagy könyvtári hétként számon tartott programok rólunk, a könyvtárosokról és könyvtárainkról szóltak megtűzdelve néhány író–olvasó találkozóval. Rendszerint a **József Attila Megyei Könyvtárban** az ünnepélyes megnyitót az aktuális kérdéskörök szakmai előadásai követték és elmaradhatatlan része volt a programnak az egyesületi (kezdetben a szakszervezettel közös) délután. Tavasszal már megfogalmazódott a hagyomány felélesztésének gondolata. Az őszi könyvtári hét nyitónapja, amikor szinte minden könyvtárból érkeznek kollégák, ideális időpont a kötetlenebb, közvetlen hangulatú eszmecserehez, miközben a szakmát és a tagságot érintő problémák is felszínre kerülnek. Ám az „összefogás” program óta könyvtáraink minden erejükkel a társadalom figyelmének felkeltésére összpontosítanak. Ezt tapasztalhattuk **október 3-án** is, amikor a délelőtti előadásokat követően – ki ebéd előtt, ki ebéd után – saját rendezvényére hivatkozva kért elnézést távozásáért. Pedig a taggyűlés is fontos lett volna...

Akik mégis maradni tudtak, azokat **Kristófné Szabó Szerafina** elnök köszöntötte. Az első napirendi pont az MKE ellenőrző bizottsága által jóváhagyott megyei szervezeti és működési szabályzat megszavazása lett volna. Az egyesület elnöksége még januárban kérte minden tagszervezettől a működése szabályait rögzítő dokumentumot, ugyanis nem elegendő önálló jogi személyiségükhöz felsorolni őket az alapszabályban. A megyei szervezet a márciusi taggyűlésen már tárgyalta a tagsággal a szabályzatot. Az akkori hozzászólásokkal módosított iratot megküldtük az MKE ellenőrző bizottságának. Választ szeptemberben kaptunk **dr. Horváth Sándor Domonkostól**. Az általa javasolt módosításokkal SZMSZ-ünk elkészült. Sajnos a kétharmados többség hiányzott az elfogadásához.

Következő napirendi pontként a **szeptember 24-ei** „civil nap” eseményeiről és eredményeiről hallhattak a jelenlévők beszámolót, majd a szervezet jelenlegi anyagi helyzetének függvényében az éves munkatervben rögzített, és év végéig ránk váró feladatokról, programokról volt szó. Az októberi esztergomi kirándulásból befolyt támogatás függvénye maradt, hogy testületi tagjaink számára idén mit tudunk nyújtani. Ugyanakkor a kiforratlan agostyáni program és a lehetséges időpontok miatt tagjaink úgy döntöttek, hogy elegendő erre az évre Esztergomon kívül az októberre és novemberre tervezett webszerkesztő workshop, minden mással várjuk meg a tavaszi jó időt.

Kissné Anda Klára tájékoztatót arról, hogy az egyesületi színházbérlettel igénybe vehető első előadás **október 15-én** lesz a **Jászai Mari Színházban**. Röviden ismertette a bérlethez tartozó kuponfüzet tartalmát, amellyel most egyedülálló kedvezményekre nyílik lehetőség éttermekben, a Várgesztesi Villaparkban, a Gyémánt Fürdőben stb.

Tájékoztató hangzott el a *Kormány 132/2011.(VII.18.) számú, a múzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekre vonatkozó rendeletéről*, illetve arról, milyen módon jogosít majd a tagkártya múzeumlátogatásra. Az már biztos, hogy emiatt módosítani kell a tagdíjbefizetések határidejét (a javaslat szerint november 30.). Előzetesen az MKE már arról tárgyalt a kormánnyal, hogy a múzeumok 2012. február végéig fogadják el az ez évi matricáinkat.

Kissné Anda Klára beszámolt a **szeptember 29-ei** tanácsülésen elhangzottakról is. Nem kis visszatetszést váltott ki az MKE tagdíjemelési kísérlete. A hozzászólók többsége szerint a jelenlegi egyezer, illetve négyezer forint is nehezen kifizethető, miközben a tagság nem látja az egyesület munkáját, minden szervezetben magyarázkodni kell, mire fizetik a tagok a tagdíjat, mit is csinál az egyesület? A tanácsülésen az elnökség sok bírálatot kapott emiatt. Ebben a helyzetben tagdíjemelésről beszélni nem lehet. A soron következő küldöttközgyűlés előkészítéséhez azonban a megyei szervezetnek is ki kell alakítania álláspontját, esetleges javaslatait. Mindemellett az elnökség éppúgy felülvizsgálja és ellenőrzi pénzügyi helyzetét, keresi az egyéb támogatások és anyagi források lehetőségeit, mint ahogy az a szervezetekben is központi kérdés.

Nem megnyugtató a testületi tagság helyzete sem. Meg kell találni a módját annak, hogy a könyvtárak ne csak az **IKSZ**-ben vállaljanak tagságot, hiszen az **MKE** éppúgy szakmai szervezet, egyértelműsíteni kell, mit jelenthet, mit adhat számukra az egyesület. Nem az IKSZ ellen, hanem amellel működik az egyesület.

Tény, hogy az elnökség rosszul kommunikálja a tevékenységét, a többség nem tud róla, hányszor érvel és tárgyal törvényeink módosítása közben a szakma mellett, teszi meg javaslatait, beadványait. Már most igyekszik például mindent elkövetni azért, hogy a következő időszak könyvtári stratégiáját minden szakmai szempontot figyelembe véve az egyesület dolgozhassa ki. Hiba az MKE-t csak a vándorgyűlésekkel azonosítani! Számtalan munkabizottságot működtet annak érdekében, hogy a könyvtári munka minden területe, az a sokféle és sokszínű tevékenység, ami a könyvtárakra és könyvtárosokra hárul, megfelelő támogatást, érdekvédelmet és figyelmet kapjon. Nem egy „vízfejet” tartunk fenn tagdíjainkból, hanem egy olyan szervezetet, aminek elhivatott tagjai sorainkból kikerülve igyekeznek „vigyázni” ránk, hogy még sokáig maradhassunk méltósággal könyvtárosok, legyen kiknek és hol dolgoznunk.

Az elnökség felélesztette a 2006–2007-ig jól működő **Kommunikációs és PR Bizottságot**. Minden szervezettől kérték egy tag delegálását, nálunk **Márku Mónika**, a **József Attila Megyei Könyvtár** munkatársa vállalt aktív részvételt a munkabizottságban, reméljük szervezetünk is sokat profitál majd belőle.

Javaslatot várt tőlünk az elnökség a *Füzzéki István és a Bibliotéka Emlékérem-*

díjra. A **Könyvtárostánárok Egyesülete** is alapított saját kitüntetést, – érdemes honlapjukat (<http://www.ktep.hu/>) megnézni –, amelyre az arra érdemes kollégáink jelölését éppúgy várják.

Az ötvenfős tagságból tizennyolcan tudtak az elhangzottakhoz hozzászólni. A megyei szervezet javaslatainak kidolgozásához az elektronikus úton érkezett véleményeket is figyelembe kellett venni.

*Kissné Anda Klára, titkár
(MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete)*

Színházbérlet és különleges kedvezmények egyesületi tagjainknak

A 2011/2012. évadra az **MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete** két darab **Latabár bérletet** vásárolt a **Jászai Mari Színház, Népház** előadásaira. A bérlet hat előadás megtekintését teszi lehetővé. Az előadások **szombatoként 19.00 órakor** kezdődnek.

Előadások: *Légy jó mindhalálig, Lila ákác, Nem félünk a farkastól, Nóra, Portugál, A régi nyár*

A bérletek mellé járó kuponokkal különböző kedvezmények is járnak:

Jászai kupon: a **Jászai Mari Színház** a kupont felmutató bérletes nézők számára valamennyi, a Jászai Kupon logóval jelzett előadásának jegyárából 10 % kedvezményt biztosít 2 fő részére.

A **Várgesztesi Villaparkban 2012. május 31-éig** éttermi szolgáltatás igénybevételekor (ebéd vagy vacsora minimum 1500 Ft/fő felnőtt, illetve 750 Ft/fő 3-14 éves gyerek esetén) ingyenes belépés az élményfürdőbe egy kuponnal egyidejűleg 4 fő részére, ha az a 4 fő a fenti feltételeket teljesítette. A kupon korlátlan számú alkalommal felhasználható, előzetes telefonos asztalfoglalás szükséges.

Kivétel: az iskolai szünetek, nemzeti ünnepek, a teltházaz időszakok, zártkörű rendezvények és a Villapark karbantartási szünetei.

Elérhetőség: 2824 Várgesztes Villapark, Tel.: 06-34-494-494, www.villapark.hu.

Az *Új Forrás* című irodalmi, művészeti és társadalmi folyóiratra a kuponnal 33 %-os kedvezménnyel, 2000 Ft-ért lehet előfizetni egy évre **2012. május 31-éig**.

E-mail: info@ujforras.hu.

A **Tatabányai Gyémánt Fürdő** a téli időszakban **2012. május 31-éig** két alkalommal egy belépő mellé plusz egy fő belépőjét biztosítja ingyen a kupon felmutatójának. Egy alkalommal egy kupon használható fel.

Elérhetőség: 2800 Tatabánya, Cseri u. 33., Tel.: 06-34-310-410, www.gyemantfurdo.hu.

A **Sport Hotel Étterem** az előadások bérlet szerint meghirdetett napjain a kupont felmutató személy (egy fő) részére 20 % kedvezményt ad az étel- és italfogyasztásból. A kedvezmény csak a kuponfüzetben található kuponnal alkalmanként egy kupon felhasználásával vehető igénybe **2012. május 31-éig**.

A **Hotel Gottwald** a wellness részleg belépője árából 10 %-os kedvezményt biztosít a kupon felmutatójának. A kupon egy fő részére érvényes és korlátlan számú alkalommal felhasználható **2012. május 31-éig**.

Elérhetőség: 2890 Tata, Fekete u. 1., Tel.: 06-34-586-114, www.gottwald.hu.

A **Pikant Étterem** az előadások bérlet szerint meghirdetett napját

megelőző és követő két héten legalább 6000 Ft értékű éttermi fogyasztás esetén 1000 Ft értékű kedvezményt biztosít a kupont felmutató személy részére. Egy alkalommal egy kupon használható fel **2012. május 31-éig**.

A színházbérletet és a kuponfüzetet alkalmanként az egyesületi tagjaink **Kissné Anda Klárától** (József Attila Megyei Könyvtár, tel.: 34/513-679) kérhetik el előzetes egyeztetés után. Az előadásokra szintén nála lehet jelentkezni a szülőjegyekre leadott igényléssel együtt. A jelentkezők között sorsolás útján dől el, ki nézheti meg a soron következő műsort. Egyesületi tagok számára a bérlet ingyenes, a szülőjegyek térítendőek.

Október 15-én a Légy jó mindhalálig című musical **Béke Ildikó** (Oroszlány) és **Galbács Györgyi** (Tatabánya) nézhet meg. A következő előadás **2011. november 19-én a Guelmino Sándor** által rendezett *Lila ákác, Szép Ernő* szerelmes históriája lesz két részben. Jelentkezni már most lehet e-mailben (kissne.anda.klara@jamk.hu) november 10-éig.

Éljetek a lehetőséggel, jó szórakozást!

Kissné Anda Klára (MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete)

Kedves Egyesületi Tagok!

Bár még hivatalos döntés nincs róla, de változik a tagdíjfizetés határideje. Többször, több forrásból értesülhettünk már arról, hogy **2011. december 31-éig** használhatjuk már csak könyvtárosként alanyi jogon a muzeális intézmények ingyenes látogatására jogosító igazolványainkat. A kormányrendeletbe azonban az **MKE** és az **MKE Társadalomtudományi Szekció** javaslatára bekerült, hogy a legalább négyszáz fő taglétszámmal rendelkező, országos hatáskörű közgyűteményi szakmai szervezet tagja továbbra is ingyen látogathatja az állandó és időszakos kiállításokat.

A jogosultságot névre szóló, az adott évi matricával ellátott MKE tagkártya és a személyi igazolvány együttes felmutatása igazolja.

Eddig a tagdíjat és regisztrációs díjat február 28-ig kérték befizetni a szervezetek/szekciók, majd annak tagdíjhányadát március 31-éig utalták tovább az MKE titkárságának. Az egyesület csak a befizetések után tudott matricát rendelni, és sokszor két hónap is eltelt, mire a tagok hozzájutottak.

Az MKE tárgyal arról, hogy a tárgyévi matricával ellátott tagkártyáink a következő év február végéig érvényesek legyenek. Ahhoz viszont, hogy mindenki időben megszerezhesse az érvényesítő matricát, időben kell tagdíjat fizetni.

Egymásra is gondoljunk! Nyilvánvalóan a Komárom-Esztergom Megyei Szervezet sincs abban a helyzetben, hogy minden egyéni befizetés után utaljon az MKE felé, hiszen az átutalások sem költségmentesek.

Októberi taggyűlésünk után felvetődött a részletfizetés lehetősége. Ha tagjainknak ez könnyebbé jelent, ne legyen akadály az ezzel járó többletkönyvelés és nyilvántartás. Legfeljebb két részletben próbálja mindenki befizetni 2012. évi tagdíját november 30-áig, illetve január 15-éig.

A tagdíj mértéke változatlan. 4000 forint az aktív dolgozóknak, 1000

forint azoknak a tagjainknak (nyugdíjas, gyeses, gyedes), akik csak járadékból élnek, 20000 forint testületi tagoknak. Ezek a tagdíjak egy regisztráció, illetve első helyen jelölt szervezet tagdíjai esetén érvényesek. A befizetések történhetnek személyesen a szervezet titkáránál (Kissné Anda Klára, József Attila Megyei Könyvtár) vagy átutalással az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete számlaszámára (63300109-11056847). A számlaigényt előre kell jelezni.

Az alábbiakban **Fehér Miklós**, az MKE főtitkára *Katalistán* is közzétett tájékoztatásából emeltem ki az MKE tagkártyával összefüggő egyéb kérdéseket:

- A kedvezményre vonatkozó jogosultságot a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagjai névre szóló tagkártyájukkal és személyi igazolványukkal igazolják.
- Mit kell tenni az MKE tagoknak a kedvezmény igénybevétele érdekében? Nincs semmilyen lépésre szükség. A meglévő MKE tagkártya igazolja a jogosultságot.
- Mi a teendő elvesztett tagkártya esetében? A tagkártyát az MKE titkársága tudja pótolni. A pótlás 500 forintba kerül. (Az elvesztés tényét és a pótlás árát szintén a megyei szervezet titkáránál kell jelezni és rendezni.)
- Átadható-e a tagkártya más számára a kedvezmény igénybevétele érdekében? Nem! A tagkártya ingyenes múzeumi látogatásra csak személyi igazolvány felmutatásával együtt érvényes!
- Testületi tag használhatja-e a tagkártyát múzeumi belépésre? Ebben a kérdésben az elnökség még tárgyal. Azt szeretnék elérni, hogy az MKE tagjai (függetlenül attól, hogy egyéni vagy testületi tagok), jogosultak

legyenek a kedvezményre. Testületi tagkártyával eddig csak egy, a testületet képviselő személy volt jogosult az egyéni tagoknak is kijáró kedvezményekre. De a jelen esetben a testületi tagkártya mellett a testületi tagságot igazoló munkáltatói igazolás és személyi igazolvány is szükséges lenne az ingyenes múzeumlátogatáshoz – ha sikerül ezt elfogadtatni.

- Mit kell tenni a nem MKE tagoknak a kedvezmény igénybevétele érdekében? Mindenki maga dönt arról, hogy MKE tag kíván-e lenni. Tag lehet bármely magánszemély, aki az egyesület céljait elfogadja és kész az alapszabály szerinti kötelezettségeit teljesíteni. Tag lehet intézmény, gazdálkodó szervezet és társadalmi szervezet is. Az MKE nyitott és igen színes szervezeti életet élő civil szervezet. Tagsága területi és szakterületi alapon szerveződik.

A belépő tag maga döntheti el, hogy a megyei szervezetbe vagy valamelyik szakterületi szervezetbe – netán egyszerre többfelé is – regisztráltatja magát.

Az MKE-ről tájékozódni a www.mke.info.hu (MKE) honlapon lehet.

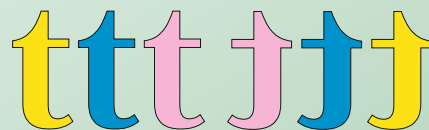
- Nem könyvtáros munkakörben dolgozom. Lehetek-e MKE tag? Igen.

- Nyugdíjas vagyok. Lehetek-e MKE tag? Igen.

Felhívjuk az érdeklődők és jelenlegi tagjaink figyelmét, hogy az MKE tagkártya további jelentős vásárlási kedvezményekre is jogosít. Ezekről is érdemes tájékozódni az MKE titkárságán vagy honlapján, az ezzel kapcsolatos információt hamarosan közzéteszik.

Kissné Anda Klára (MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete)

Az esztergomi kistérség könyvtárai a statisztikai adatok tükrében

Megyénk legfiatalabb könyvtárellátási szolgáltató rendszere az **Esztergom Többcélú Kistérségi Társulás** keretében működik. Ezúttal e terület települési könyvtárainak 2010. évi tevékenységét ismertetem a statisztikai adatokra támaszkodva.

2010 januárjában indult el a mozgókönyvtári ellátás az esztergomi kistérségben négy könyvtár csatlakozásával:

1. Községi Könyvtár (Bajót);
2. Kőrösy László Községi Könyvtár (Dömös);
3. Mogyorósbányai Béke Művelődési Ház Könyvtára;
4. Süttő Községi Könyvtár

Bajót, Dömös, Mogyorósbánya és Süttő könyvtárainak az esztergomi **Helischer József Városi Könyvtár** nyújt módszertani támogatást és segítséget.

Mint korábbi cikkeimben is tettem, e négy könyvtár alapadatait veszem elsőként górcső alá. Ezek szerint a mozgókönyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő könyvtárak területén 2009-ben a szolgáltató közösség száma 5 598 fő volt. A legnagyobb lélekszámú Süttő, melynek lakossága 2 003 fő volt, míg a legkisebb számban Mogyorósbányán éltek, ott 870 fő volt a lakosság száma 2009-ben.

A kistérségben a könyvtárak teljes alapterülete átlagosan 46 m², 55 és 35 m² között változik. A heti nyitva tartás egy héten átlagosan 3 nap, óraszámot tekintve pedig átlagosan 17 óra volt. A vizsgált könyvtárak közül Süttő volt az egyetlen, amely heti 5 napon 40 órában várta az olvasókat. A legszűkebb nyitva tartási idő Mogyorósbányán volt, ahol heti 2 napon 6 órában kereshették fel a könyvtárat a látogatók.

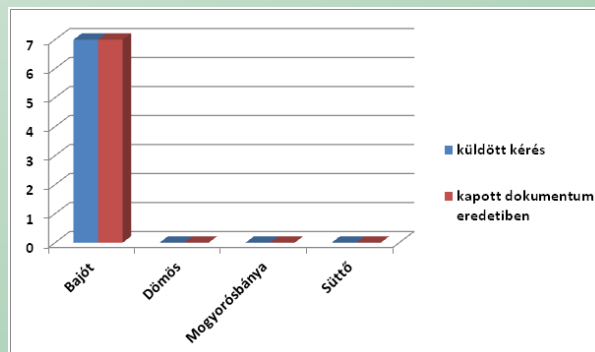
2010-ben átlagosan 131 nap állt rendelkezésre a kistérség olvasóinak, hogy e négy település könyvtári szolgáltatásait igénybe vegyék.

Melyek voltak ezek a szolgáltatások?

1. Kölcsönzés

Könyvet mind a négy vizsgált könyvtárban kölcsönözhetünk, de időszaki kiadványt csak Bajót, Dömös és Süttő könyvtárában olvashatunk. Audiovizuális és elektronikus dokumentumokat Bajóton érhet el az érdeklődő olvasó. Mogyorósbánya kivételével mindenhol működő szolgáltatás a könyvtárközi kölcsönzés, de – ahogy az az alábbi diagramon is olvasható – csak Bajóton működik ténylegesen ez a szolgáltatás. A szerényebb adatok valószínűleg a könyvtárellátási rendszer friss kiépülésével magyarázhatók. Süttőn még házhoz is szállítják a könyveket az arra igényt tartó olvasóknak.

Könyvtárközi kölcsönzés dokumentumszáma az esztergomi kistérség mozgókönyvtáiraiban (2010)

2. Közvetlen helyben használat

Mind a négy települési könyvtár lehetőséget ad az olvasótermi kölcsönzésnek a könyvek tekintetében. A folyóiratok, napilapok böngészésére viszont csak Bajóton, Dömösön és Süttőn van lehetőség.

3. Információs szolgáltatás

Bajót és Süttő könyvtára rendelkezik mind cédula-, mind pedig elektronikus katalógussal. Mogyorósbányán és Dömösön egyáltalán nincs katalógus a könyvtárban. Irodalomkutatást egyik könyvtár sem végzett 2010-ben.

4. Rendezvények

Szintén Bajót és Süttő volt 2010-ben az a két könyvtár, amely rendezvényeknek is teret adott. Mindkét településen kiállításon és könyvtárhasználati órán is részt vehettek az érdeklődők.

5. Számítógép-használat

Érdekes, hogy a vizsgált könyvtárak közül egyedül a - szolgáltatásait tekintve az egyik legaktívabb könyvtárban -, a süttőiben nincs lehetősége internethasználatra, illetve egyéb számítógépes programok használatára az olvasóknak.

6. Távoktatás

Egyik vizsgált könyvtár sem vállalkozott 2010-ben távoktatás lebonyolításával.

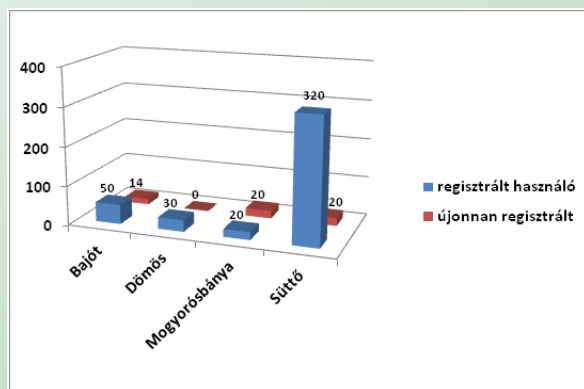
7. Fénymásolni csak a bajóti könyvtárban lehetett az elmúlt évben.

Könyvtárhasználat

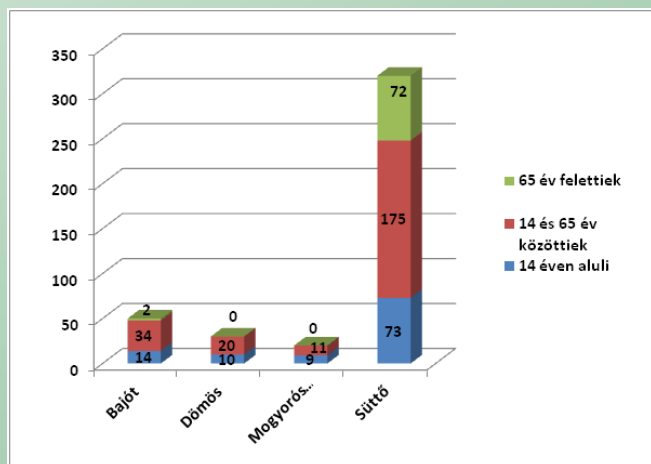
A második diagramon a regisztrált olvasók számát, illetve a 2009-ben tagsággal nem rendelkező, úgynevezett újonnan regisztrált olvasók számát elemezhetjük.

A legnagyobb regisztrált olvasói körrel egyértelműen a süttői könyvtár rendelkezik. Reméljük, hogy a módszertani segítségnyújtás révén egyre inkább növekedni fog a könyvtárlátogatók száma az esztergomi kistérségben, és a 2012-es adatok a községi könyvtárak egyértelmű felélénküléséről fognak beszámolni.

Regisztrált könyvtárhasználók (2010)

Regisztrált könyvtárhasználók korcsoportok szerinti bontásban (2010)

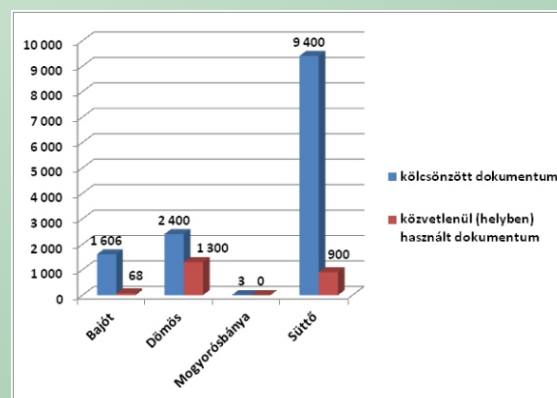
A könyvtárlátogatók korcsoport szerinti megoszlása azt mutatja, hogy általában a felnőtt lakosság látogatja a vizsgált könyvtárakat. A jövő egyik feladata talán a gyermekolvasók és az idősebb korosztály „könyvtárba csábítása” is lehetne az esztergomi kistérségben.

Dokumentum-használat (2010)

Fontos információkkal szolgálhat a kölcsönzött dokumentumok, és a helyben használt dokumentumok számának összehasonlítása az alábbi diagram segítségével.

A kölcsönzött dokumentumok számát tekintve kiemelkedőek Süttő könyvtárának adatai. Látható, hogy ott elsősorban az otthoni olvasást preferálják a könyvtárlátogatók. Ugyanakkor Dömösön igen jelentős a helyben böngészett dokumentumok száma.

Mogyorósbányán még sok tennivaló van a könyvtár forgalmának fellendítése érdekében.

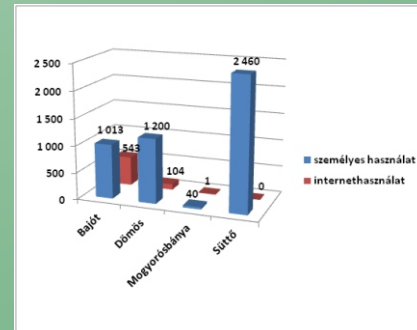

Személyes használat alakulása, ebből internethasználat (alkalom; 2010)

Mint az a korábbi adatelemzésekből kiderült, az olvasóknak Süttőn nincs lehetőségük internetezésre és általában számítógép-használatra. Nem meglepő módon az alábbi diagram is azt erősíti meg, hogy ebben a könyvtárban a személyes használat a könyvtár hagyományos szolgáltatásainak igénybe vételére terjed ki.

A vizsgált könyvtárak közül Bajóton jelentős az internethasználók száma, a könyvtárhasználati alkalmak felében interneteztek a látogatók. Dömösön is van érdeklődés a netezés iránt, de ott sem elsősorban ezért járnak könyvtárba a használók.

Mogyorósbányán még kiaknázatlannak tűnik a könyvtár számítógépes szolgáltatása.

Munkaiügyi létszámadatok (2010)

Mind a négy vizsgált könyvtárban felsőfokú végzettség nélkül dolgoznak a könyvtárosok szakmai munkakörben. Süttőn és Mogyorósbányán teljes munkaidőben, míg Bajóton és Dömösön részmunkaidőben teljesítenek szolgálatot a munkatársak. A könyvtár teljes munkaidőben történő működtetését különösen Süttő forgalmi adatai tükrözik.

Kistérségi ellátás

A könyvtárak közül Dömös önkormányzata tartja fenn teljes mértékben a könyvtárat a kistérségi normatívából. Bajót, Mogyorósbánya és Süttő alkalmaz vegyes finanszírozást, vagyis önkormányzati és kistérségi normatívából támogatja a könyvtár működését.

A legnagyobb arányban informatikai eszközök beszerzésére, karbantartásra, épületfenntartásra fordítja a normatívát a négy vizsgált könyvtár önkormányzata (átlag 47,5 %). Dokumentum-beszerzésre átlagosan 36,25 %-át használják fel a kistérségi támogatásnak. A négy könyvtár közül a legnagyobb arányban Süttő szerez be dokumentumokat ebből a forrásból, 70 %-át fordítja erre a célra.

Minden egyéb kiadás: a postaköltség, a katalógusépítés vagy a szállítási költségek fedezésére átlagosan 16,25 %-át használják fel a könyvtárak a kistérségi támogatásnak.

A feldolgozott adatok egy épülőben lévő, fiatal könyvtárellátási szolgáltató rendszert tükröznek. Sok még a tennivaló a könyvtárak iránti érdeklődés felkeltése, a szolgáltatások bővítése, a forgalmi adatok élenkítése területén.

A Bajót, Dömös, Mogyorósbánya és Süttő könyvtárának 2010-dik évi tevékenységét mutató adatokat elrugaskodási pontnak érdemes tekinteni, melyhez képest az együttműködés és a módszertani segítségnyújtás révén biztosan pozitív irányú elmozdulásról fognak beszámolni a 2011. évi statisztikák.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Kulturális kerekasztal Környén

Október 3-án ismét találkoztak a **Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás** kulturális intézményeinek munkatársai, Gyermely, Héreg, Környe, Szárliget, Szomor, Tarján, Várgesztes, Vértessomló és Vértesszőlős szakemberei.

A negyedévente megrendezésre kerülő kulturális kerekasztal-találkozó helyszíne ezúttal a környei **Közösségi és Tájház** volt, ahol **Vadász Éva** önkormányzati képviselő, a helyi önkormányzat kulturális bizottságának elnöke volt a házigazdánk. Vadász Éva előadásában bemutatta Környe kulturális programjait, majd **Süli Lászlóné** idegenvezetésével lehetőségünk nyílt a tájház régiségeinek, kincseinek megtekintésére is.

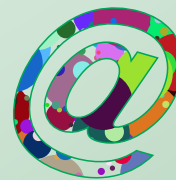
A későbbiekben **Székely Gabriella**, a **Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Közép-Dunántúli Kulturális Koordinációs Iroda** vezetője tájékoztattott a legfrissebb, kulturális intézményeket érintő pályázati lehetőségekről. Felhívta a figyelmet arra, hogy igény szerint a mi kistérségünk szakemberei számára is megszervezi és koordinálja az **OKM** és a **Budapesti Művelődési Központ** által kidolgozott, *Minőségfejlesztés a közművelődésben – Önértékelés a közművelődési szervezeteknél* című tréninget. A kerekasztal tagjai egyhangúan kifejezésre juttatták a képzésben való részvételi szándékukat.

Következő napirendi pontként a **József Attila Megyei Könyvtár** és a kistérségi könyvtárak aktuális programjairól, a könyvtárak népszámlálásban való segítségnyújtásáról tartottam rövid beszámolót a kerekasztal munkatársainak.

Végezetül a **Jászai Mari Színház és Népház** közönség szervezői, **Majsai Orsolya** és **Jenei Gabriella** tájékoztattak az évad előadásairól, illetve intenzívebb együttműködést ajánlottak a kistérség kulturális intézményei és a színház között.

A tartalmas kerekasztal-találkozón ismét lehetőség nyílt a tapasztalat- és információcserére. Legközelebb novemberben lesz összejövetel, amikor kezdetét veszi a közösen megszavazott tréning.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Kedves Olvasók!

Az október havi mazsolákat az elektronikus könyvek témaköréből válogattam. Olvashatunk az e-book és a könyvtár kapcsolatáról, könyvtárházról, saját készítésű e-kiadványról, számos ezekhez kapcsolódó témáról, illetve jelentkezhetünk az INKA elektronikus könyvekről ismereteket adó, akkreditált szakmai továbbképzésére is.

Hasznos időtöltést kívánok!

Vitéz Veronika, rovatgazda

Veszélyesek a könyvtárakra az e-könyvek

Szakértők úgy vélik, hogy az e-könyvek a szegények számára megnehezíthetik a tudáshoz és a különböző információkhoz való hozzáférést, ezáltal veszélybe kerülhet az információsabadság.

Dátum: 2011. 09.29.

Ingyen könyvek és képregények magyarul, iPhone-ra és iPadre!

Ha szeretjük a régi könyveket, regényeket, képregényeket és szívesen olvasnánk azokat iPaden vagy iPhone-on, nem kell tovább keresnünk, egy remek magyar iOS alkalmazásnak köszönhetően rengeteghez hozzájuthatunk ezek közül, ingyen.

Dátum: 2011. 10. 02.

A Google Könyvtáruháza megérkezett Európába

A Google Books, azaz a Google Könyvtáruháza már 2010 eleje óta működik. Sajnos csak az USA polgárok részére volt elérhető a szolgáltatás. A könyv ökoszisztémának (ecosystem) nevezett komplexumban egy platformba vonja össze a Google a különböző szakmai szereplőket: a Google Books-ban együtt dolgoznak a fejlesztők, a kiadók, a kreatívok, a kereskedők. Mint egy manufaktúrában, minden folyamat egy kézben fut össze.

Dátum: 2011. 10. 07.

A Google és a Murányi Vénusz

A magyar könyvek rosszul járnak a Google Books-on.

A Google e-könyvkereskedése (eBookstore) tegnaptól elérhetővé tett jelentős magyar nyelvű állományt. A bővítés is folyamatos a projektleírás szerint.

Dátum: 2011. 10. 08.

Szabadítsátok ki Harry Potter! - A történetmesélés jövője

Filmek, videojátékok, fan-fiction és Twitter-viták: a történetmesélés jövője interaktív és multimédia alapú. Elképzelhető, hogy 25 éven belül a papírkönyvek teljesen eltűnnek, velük együtt az írói foglalkozás is megszűnik.

Dátum: 2011. 10. 10.

Jönnék a szakmai e-könyvek

Magyarországon elsőként ad ki szakmai e-könyveket a **CompLex Kiadó**, a holland **Wolters Kluwer** csoport tagja. A vállalat október elsején indította új szolgáltatását, amelynek keretében jelenleg több mint ötven könyvet tesz elérhetővé elektronikus formában.

Forrás:

Dátum: 2011. 10. 12.

Készítsünk látványos, lapozható online kiadványt kedvenc témáinkból

Szeretnénk kedvenc témáinkból egy látványos, interaktív online magazint készíteni? Mi sem egyszerűbb!

Dátum: 2011.10.16.

Több millió ingyenesen letölthető könyv PDF-formátumban

Megszokhattuk már, hogy sok minden hozzáférhető ingyenesen a neten. A PDFSb (PDF Search Books) oldal is egy a sorban: ingyenes, PDF formátumú könyvek gyűjtőhelyéről van ugyanis szó.

Dátum: 2011. 10. 17.

Elektronikus könyv: képzés, konzultáció

e-book? e-könyv? Kindle?

iPad vagy e-könyv-olvasó eszköz a jövő házi könyvtára?

Megvegyem vagy kölcsönözsem?

A Magyar Elektronikus Könyvtár vezetői és **Kerekes Pál** szakíró közreműködésével akkreditált szakmai továbbképzést szervez az INKA az elektronikus könyv témakörében.

Dátum: 2011. 10. 18.

Kalózkodás árnyékolja be az e-könyvek sikerét

A 2011-es **Frankfurti Könyvvásáron** elhangzott szakértői tapasztalatok szerint a könyvkiadás a zeneiparhoz hasonló kihívással néz szembe, ám úgy látják, helyzetük kezelhetőbb.

Dátum: 2011. 10. 19.

Újra kell értelmezni a könyv fogalmát? - E-bookok a híroldalokról (1. rész)

A hagyományos könyvkiadók körül egyre több, sikerre kiéhezett versenytárs építi ki állásait: nemcsak az **Amazon** a maga növekvő számú kiadványaival, hanem magánkiadásban publikáló szerzők, sőt akár internetes start-up cégek is. Most pedig ebben a nagy tülekedésben új ellenfelekként megjelentek a hírügynökségek.

Költséghatékonyság, újrahasonosítással

Forrás:

Dátum: 2011. 10. 20.

Újra kell értelmezni a könyv fogalmát? - E-bookok a híroldalakról (2. rész)

Amikor július elején kirobbant a **Rupert Murdoch** és a **News Corporation** körüli lehallgatási botrány, a **Vanity Fair** összegyűjtött 20, Murdochról, a családjáról és médiabirodalmáról szóló cikket, és egy cent híján 4 dolláros áron már július 29-én forgalomba is hozta azokat e-bookként. A kötet bevezetőjét **Graydon Carter**, a magazin főszerkesztője írta.

Dátum: 2011. 10. 20.

Dr. Kiszl Péter a Frankfurti Könyvvásáron

Dr. Kiszl Péter, az **ELTE BTK Informatikai és Könyvtártudományi Intézetének** igazgatója 2011. október 13-án, a száztíz ország részvételével lezajlott **63. Frankfurti Könyvvásár** magyar nemzeti standjának nyitórendezvényeként dr. Kerekes Pál: *E-book kalauz. Az elektronikus könyv kisenciklopédiája* című művét mutatta be.

Dátum: 2011. 10. 21.

Kerekes Pál e-book kalauz

Az elektronikus könyv kisenciklopédiája

Elektronikus könyv avagy e-book, reader, Kindle, DRM, epub iPad – néhány furcsa, új kifejezés jött divatba és terjed a könyvbarátok beszélgetéseiben. A hiányos és félinformációk tengerében akadnak, akik máris temetik a hagyományos könyvet. Nincs ok az aggodalomra: itt az első tömör és közérthető összefoglaló, amelynek segítségével Ön villámgyorsan „képbe kerülhet” és hozzászólhat. A mű megkísérli elhelyezni az elektronikus könyvet az olvasás kultúrájában és bemutatja előnyeit, hátrányait, típusait, lelőhelyeit, az elérhető olvasóeszközöket és egyebek mellett hasznos tanácsokat ad az e-könyvek olvasásához. A mű *Az elektronikus könyv* című kiadvány átdolgozott, alaposan kibővített és illusztrációkkal ellátott második kiadása. A könyvhöz kapcsolódik a szerző www.konyvkonnekto.hu weboldala.

Új adattárak a József Attila Megyei Könyvtárban

A **József Attila Megyei Könyvtár** szeptembertől szerződésben áll az **Opten Kft.**-vel, így a cég **OptiJUS** nevű jogi adattárával a könyvtár új hozzáférési lehetőséget nyújt a legfrissebb jogi anyagokhoz.

Az **OptiJUS** teljes adattáza összességében több mint 50 ezer magyar jogszabályt (32 féle ágazati közlőnyben megjelent jogszabályt 1996-ig visszamenő időállapotokkal), 90 ezer egyéb jogi eszközt, 53 ezer európai uniós joganyagot, 61 ezer alkotmánybírói, legfelsőbb bírósági, ítéltáblai, egyéb bírósági, közbeszerzési és versenytanács határozatot, 27 jogszabályi nagykommentárt, mintegy 1800 irat- és nyomtatványmintát tartalmaz. A rendszer folyamatosan frissül: az új jogszabályok a közlőny megjelenése után már egy nappal, a módosítások pedig három munkanapon belül kerülnek be az adattárba. Felhasználói felülete pedig igen könnyen kezelhető.

Az adattár online változata mellett (www.opten.hu) lehetőség van a kibővített, offline verzió könyvtári, helyi használatára is.

A **József Attila Megyei Könyvtár** online adattárjainak sorát bővíti az Opten Kft. egy másik szolgáltatása is, a **Cégtár**. Ebben a rendszerben a legtöbb magyarországi cég *Cégközlöny*ben megjelent adata olvasható, kiegészítve a **KIM** adataival, cég hirdetésekkel, közleményekkel, létszámadatokkal, az utolsó 3 év pénzügyi beszámolóinak 12 legfontosabb sorával, cégkivonattal, cégmással. Alapadataikban kereshetők az egyéni vállalkozók, társadalmi szervezetek, alapítványok és költségvetési intézmények is.

Lehetőség van a céglistákat különböző szempontok alapján összeállítani, hiszen a keresésben erre alkalmas keresőmezőket alakítottak ki. A leválogatások külső adatállományokba is elmenthetők.

Az adatok forrása: *Cégközlöny*, a **KIM Online rendszere**, **APEH adatok**, **KIM**.

Az adattár naponta frissül a csőd- és felszámolási eljárások tekintetében, a *Cégközlöny*ben közzétett változásokat pedig hetente viszik fel.

A **Cégtár**hoz tartozik egy ún. **Kapcsolati Háló** kiegészítő modul is, melynek lényege, hogy lekereshető egy adott magánszemélyhez kapcsolódó cégek listája, egy adott cég összes tulajdonosának és vezetőjének egyéb cégekhez kötődő kapcsolata cégenként és kockázati szintek szerint csoportosítva. Ábrával szemlélteti az adott cég tulajdonosi körének és vezetőinek (cégek, magánszemélyek) üzleti előéletét, a hozzájuk kapcsolódó cégek esetleges tartozásait.

További lehetőségek itt: www.opten.hu

A rendszerekbe való belépés jogával a **József Attila Megyei Könyvtár** rendelkezik, így mind az online, mind az offline adattárakhoz való hozzáférés is csak a könyvtárban biztosított, online esetben a felhasználónév és a jelszó megadásával.

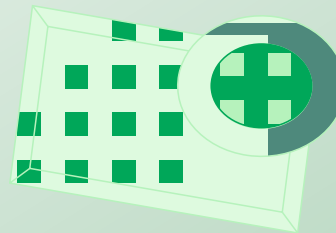
Az adattárhasználati jog megvásárlásával könyvtárunknak lehetősége nyílt még szélesebb körben és pontosabban kiszolgálni a használói igényeket.

Hasznos böngészést kínálunk/kívánunk!

Tanfolyamok, pályázatok, friss információk

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita

34/513-677 feketsne.anita@jamk.hu

Képzések

A helytörténetírás módszerei, segédesszközei, a publikálás formái és lehetőségei; helyismereti-helytörténeti információk közszététele könyvtári honlapokon

A Könyvtári Intézet (akkreditációs lajstromszám: AL-1919, felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0258-04) 2011 őszére meghirdeti 60 órás akkreditált továbbképzési programját, *A helytörténetírás módszerei, segédesszközei, a publikálás formái és lehetőségei; helyismereti-helytörténeti információk közszététele könyvtári honlapokon* címmel.

A tanfolyam időpontja: 2011. november 23., 24., 25., december 7., 8., 9., 14., 15.

Jelentkezési határidő: 2011. november 9.

A jelentkezéshez szükséges egyéb feltételek: alapfokú számítógépes ismeretek

Részvételi díj: 50.000,- Ft

A tanfolyam 60 órás, 2x3 és 1x2 vagy 2x4 nap (illetve a képzés aktuális indítási dátuma szerint.)

A tanfolyam helyszíne: Könyvtári Intézet 1827 Budapest, Budavári Palota F. épület 540 sz. terem és a 645. sz. terem.

További információ: Dr. Repkényiné Nagy Edit; tel.: 224-3790; e-mail: editrep@oszk.hu

Pályázatok

A közkönyvtárak uniós programjának 2011. évi támogatása

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma pályázatot hirdet a városi és községi közkönyvtárak számára.

A pályázat elsősorban a kistelepüléseken élőknek akarja elérni, az évek óta folytatott uniós közkönyvtári program folytatásával. Fontos szempont, hogy az ország valamennyi helységében hiteles uniós

információhoz jussanak a polgárok az EU-ról, Magyarország EU-tagságából fakadó lehetőségekről, valamint a soros magyar elnökség alatt elért eredményekről.

A szakmai háttér, koordináció és továbbképzés biztosítása mellett a Külügyminisztérium ösztönözni kívánja olyan ötletek, tevékenységek és programok megvalósítását, melyek megválaszolják a lakosságot foglalkoztató, az európai uniós tagsággal kapcsolatos kérdéseket és hozzájárulnak a széleskörű társadalmi párbeszéd folytatásához.

A pályázat benyújtására **regisztrációs díj nincs**. A pályázatok beérkezése folyamatos, a benyújtás határideje: **2011. november 15.**

További információ:

http://www.kormany.hu/download/c/59/50000/palyazat_kozkonyvtarak_unios_tamogatasa_2011.pdf#%21DocumentBrowse

Balassi, a madarakkal szárnyaló - XVI. Balassi Bálint-emlékkard

Az **Európai Balassi Mozgalom** központja, a <http://www.balassi.eu> pályázatot hirdet iskoláknak, önkormányzatoknak, művelődési intézményeknek, könyvtáraknak, civil közösségeknek a *VII. Bálint napi Balassi-fesztiválhoz* kapcsolódó rendezvény megszervezésére. 2012-ben a fesztivál a költő műveinek madarakra utaló versrészleteit állítja az irodalombarátok érdeklődésének fénykörébe. Pályázni a költő madárszeretetéről tanúskodó, 2012. február 11-én, 12-én, 13-án és 14-én megrendezésre kerülő, zenés irodalmi estek lebonyolítására lehet.

A pályázat a rendezvény tervét kell, hogy tartalmazza, legfőljebb 60 gépelt soros leírásban. Célszerű felsorolni a szereplők nevét, vázolni a rendezvény irodalmi anyagát.

A pályázat különösen ajánlott a természetvédő szervezeteknek, a madarakat óvó civil egyesületeknek, valamint az iskoláknak.

A pályaművet **2011. december 29-éig** kell a balassi@balassi.eu címre eljuttatni. A legjobbnak talált három rendezvénytervet a <http://www.balassi.eu> honlap bemutatja a világhálón, emellett a szervezők és családtagjaik meghívóleveket kapnak a Bálint napi Balassi-fesztivál központi rendezvényére, a Balassi Bálint-emlékkard XVI. alkalommal történő átadására.

Vers és próza kedvelők, amatőr alkotók!

KOMÁROM MEGYEI ROMA FIATALOK!

A tatai **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** és a **Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság**

Tata Város Önkormányzatának támogatásával,

pályázatot hirdet ,

a megyében élő és alkotó **roma fiatalok számára** vers- és prózaíró kategóriában.

Pályázhat **minden megyénkben élő roma fiatal**, aki már elmúlt 15 éves, de még nem töltötte be a 25 évet.

A pályázatok lehetőleg a könyvekről, az olvasásról szóljanak, de lehet pályázni egyéb témával is.

A versek maximális terjedelme 5 gépelt oldal lehet (maximum 3 mű), a prózai művek terjedelme nem haladhatja meg 10 gépelt oldalt (1,5 sortávolsággal), A/4-es lapon.

Mindkét kategória első három helyezettjét díjazzuk!

A pályázatok beadási határideje: 2011. november 12.

A pályázat fővédnöke **RIGÓ JÓZSEF**, tatai költő.
A beérkezett pályaműveket szakavatott zsűri bírálja el.

Ünnepélyes eredményhirdetés 2012. január 18-án,
szerdán, a tatai
Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.
(2890 Tata, Váralja u. 4.)

A pályázattal kapcsolatban információt nyújt:

Petrozsényi Eszter, a könyvtár munkatársa (tel.: 34/380-281, 06/30/820-32-43,
e-mail: petrozsenyie@gmail.com)

KEMLIB

Decemberben adják át az irodalmi Nobel-díjat

2011-ben egy svéd író, **Tomas Tranströmer** nyerte el az irodalmi Nobel-díjat. A 80 éves költő eredeti foglalkozását tekintve pszichológus, de már 13 évesen írt verseket. Számos magyar szerző művét fordította svédre, így **Illyés Gyula**, **Szabó Lőrinc**, **Nemes Nagy Ágnes**, **Weöres Sándor**, **Pilinszky János**, **Tandori Dezső** munkáit.

Az ELTE-katalógus az interneten

Az alapításának 450. évfordulóját ünneplő **ELTE Egyetemi Könyvtár** digitalizálta és az interneten távolról is hozzáférhetővé tette a XIX. század óta vezetett muzeális értékű, több mint egymillió cédulát tartalmazó alapkatalógusát.

A <https://edit.elte.hu/ulibca> weboldáról otthonról is böngészhető!

Óriási magyar siker a Frankfurti Könyvvásáron!

Az **Apáczai Kiadó** kapta idén a *Legjobb Európai Tankönyv Díj Elismerő Oklevelét* (Best European Schoolbook Awards) a világ legrangosabb könyvkiállításán. A seregszemlén 18 európai ország 41 tankönyve

pályázott az elismerésért, közülük egyedüli magyarként az Apáczai Kiadó *Az én matematikám* 2. évfolyamos tankönyve érdemelte ki az elismerést.

A nyolctagú nemzetközi bírálóbizottság elsősorban a kiadvány tanulóközpontúságát, gyakorlatiasságát, interaktivitását és fejlesztőképességét értékelte. A tankönyv szerzője az Apáczai Kiadó ügyvezető igazgatója, **Esztergályos Jenő**. A vasárnap zárult idei **Frankfurti Könyvvásáron** 110 országból csaknem 7500 kiállító vett részt. A Frankfurti Könyvvásár, a **Tankönyv és Oktatási Média Nemzetközi Szövetsége** és az **Európai Oktatási Kiadók Csoportja** közös díját a német Hessen szövetségi tartomány oktatási miniszterétől vehette át a magyar kiadó vezetője.

Forrás:

http://ots.mti.hu/Pages/Picture.aspx?fi=OTS_20111019_001.jpg

Megjelent a *Szolgáltatásmenedzsment a könyvtárban* című kötet

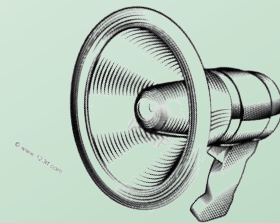
A **Könyvtári Intézet** gondozásában megjelent **Sohajdné Bajnok Katalin** *Szolgáltatásmenedzsment a könyvtárban* című hiánypótló műve, amely *A jó gyakorlat a könyvtári minőségirányítás bevezetéséhez* sorozat negyedik kötete.

A kiadvány megrendelhető **Baranya Zsófiánál**, az **Országos Széchényi Könyvtár** kiadványtárosánál a következő e-mail címen: baranya.zsofia@oszk.hu, illetve kiadvanytar@oszk.hu.

Hírünk az országban

- válogatás -

Rovatvezető: dr. Horváth Géza
34/513-677 dr.horvath.geza@jamk.hu

KEMLIB

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

1. A MEGYÉK legnagyobb nyereségű cégei = Heti Világgazdaság, okt. 15. 69-70. l.
- Komárom-Esztergom megyei adatokkal.
2. SCHMITT Pál szerint élen jár Komárom = Magyar Nemzet, okt. 20. 3. l.
- Schmitt Pál október 19-i Komárom-Esztergom megyei látogatásáról.
3. LÁZI Miklós András: Komáromi körúton az államfő. Nem vetette vissza őket a bányászat megszűnése = Magyar Hírlap, okt. 19. 2. l.
- Tatabánya, Komárom, Tata, Sárísáp, Bokod, Schmitt Pál kormányfő látogatása, ünnepi megyei közgyűlés, kitüntetések adományozása.
4. NEM oszlik a közgyűlés. Komárom-Esztergom megye. [Hír] = Magyar Hírlap, okt. 28. 2. l.
- Komárom-Esztergom Megye Közgyűlése, vagyon átruházása az államra.
5. A GFK szerint egyre jobban élek Komáromban = Napi Gazdaság, okt. 28-29. 24. l.
- A GFK Hungária Piackutató Kft. felmérése szerint 2011-ben a megyei vásárlóerő-index rangsorában a legmagasabb növekedést mutatja Komárom-Esztergom megye.

BÁBOLNA

6. BÁBOLNAI lovastúra = Magyar Nemzet, okt. 15. 17. l.
- Nemzeti Ménesbirtok Kft., tanintézeti lovastusa országos bajnokság.
7. BP: A bábolnai arab lovak sikere. Ill. = Kistermelők Lapja, 10. sz. 39. l.
- Kaposvár, Bábolna; A Kaposvári Állattenyésztési Napok keretén belül rendezték az V. Nemzetközi Shagya-arab Fesztivált, ahol a szemle legnépesebb állományával vett részt a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. Müller Béla, a cég ügyvezető igazgatója beszélt a kaposvári seregszemle tapasztalatairól, és a Ménesbirtok őszi programjáról.

BOKOD ld. 3.

8. HALMI Péter Pál: Erdei iskola a bokodi vadászháznál. Ill. = Nimród, 10. sz. 2. l.
- Bokod; Az Országos Vadászati Kulturális Egyesület és a bokodi Móra Ferenc Általános Iskola közös, 7-14 éves általános iskolai tanulók részére szervezett háromnapos természetismereti, természetvédelmi és erdei tábor.

DOROG

9. BICZÓ Henriett: Kibányászott emlékek. Ill. = Szabad Föld, okt. 7. 7. l.
- A dorogi bányászat történeti adataival.

ESZTERGOM

10. POLGÁRMESTERI nem az inkasszóra [Hír] = Népszabadság, okt. 3. 2. l.
- Esztergomi képviselő testület, Tétényi Éva polgármester, inkasszós jog elutasítása.
11. TÉTÉNYI nem fizet = Magyar Nemzet, okt. 11. 2. l.
- Tétényi Éva polgármester, Fidesz többségű képviselőtestület.
12. ESZTERGOM. Utasították Tétényit, de nem hajtja végre. Ill. = Népszabadság, okt. 11 2. l.
- Tétényi Éva polgármester.
13. TÉTÉNYI Éva nem enged az ultimátumnak = Népszava, okt. 11. 3. l.
- Esztergom, Tétényi Éva polgármester, Meggyes Tamás, Steindl Balázs.
14. BANKOKNÁL kilincsel Tétényi Éva = Magyar Nemzet, okt. 13. 2. l.
- Budapesten tárgyalt az Esztergom legnagyobb hitelezőinek számító bankokkal október 12-én Tétényi Éva esztergomi polgármester.
15. ELLENŐRZÉS Esztergomban. Ill. = Heti Világgazdaság, okt. 15. 103. l.
- Az Állami Számvevőszék ismét ellenőrzi a város gazdálkodását.

GYERMELY

16. SZIRMAI S. Péter: Sikertörténet: Zsákolástól a milliárdos cégig. Ill. = Figyelő, okt. 6-12. 46-47. l.

- Gyermely, Blázsik Ferenc 1992-ben alapította a Sikér Bt.-ét, melynek központja jelenleg Tatabányán van.

KOMÁROM ld. 3.

17. LENGYEL Zoltán: Világhódító magyar csincsilla. Tenyésztőket várnak. Ill. = Kistermelők Lapja, 10. sz. 22-23. l.

- A világ csincsillaprém termelésének 65 százalékát a komáromi székhelyű Wanger Kft. adja.

NYERGESÚJFALU

18. PIETSCH Tibor: Hajnal Tamás. Egyenes út vezetett a középpályásnak Nyergesújfaluból Stuttgartig. Ill. = Nemzeti Sport, okt. 9. 4. l.

- Hajnal Tamás labdarúgó.

OROSZLÁNY

19. HÁROM évig megmaradnak a VÉ munkahelyei = Napi Gazdaság, okt. 17. 9. l.

- Vértesi Erőmű Zrt., Márkushegyi Bányauzem, csaknem 800 munkahely marad meg 2014 végéig a Vértesi Erőműben.

SÁRISÁP ld. 3.

TATA ld. 3.

TATABÁNYA ld. 3., 16.

20. MINI ipari park épül Tatabányán = Napi Gazdaság, okt. 14-15. 3. l.

- A kis és közép vállalkozások segítésére egy új mini ipari parkot létesít a város.

KEMLIB a TékaTéma online utóda

Felelős szerkesztő Feketsné Kisvarga Anita

Rovatvezetők: Erősné Suller Ildikó, dr. Horváth Géza, Kissné Anda Klára, Sutáné Csulik Andrea, Világi Orsolya, Vitéz Veronika
Design, műszaki szerkesztés: Világi Orsolya, Török Csaba

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár,

Tatabánya, Fő tér 2.

Felelős kiadó dr. Voít Pál igazgató

ISSN 2062-5782